

Socialdemokraternas och Moderaternas integrationspolitik

En jämförande studie av Socialdemokraternas och Moderaternas parti- och idéprogram.

The integration policies of the Social Democrats and Moderates.

A comparative study of the Social Democrats and Moderates party and idea program.

Kubra Palani

Statsvetenskapliga institutionen

Statsvetenskap / Politices kandidat

Grundnivå/ 15 Höskolepoäng

Handledare: Malin Stegmann Mccallion

Examinator: Matte Marie Stähr Harder

HT 2020

Abstrakt

The purpose of the thesis was to analyze the integration policies of the Social Democrats and the Moderates during the period 2010 - 2020 to see how these two parties have a position on the prevailing unemployment among foreign-born.

The study was conducted with the help of an ideology-critical analysis that emphasizes the content of the Social Democrats and the moderate political documents. For the theoretical part and to be able to answer the purpose and questions of the essay in the best possible way, a concept theory from the book "Communism in Swedish" by Jörgen Hermansson has been applied. To compare and analyze the parties' arguments from different perspectives and how they perceive unemployment among foreign-born. To facilitate the investigation, Hermansson's concepts in the theoretical part "Varat", "Börat" and "Görat" will be called perception of reality, vision of the future and recommendations for action. The final result shows that the Social Democrats and the Moderates see unemployment among foreign-born as one in society that needs to be addressed by counteracting racist structures in the labor market. The results also show that the differences between the Social Democrats and the Moderates' integration policy lie in the approach and how they want to address the problems in order to achieve the goals. The Moderates believe that a well-functioning integration in the labor market requires that the opportunities are combined with clear requirements and expectations of the individual. And the Social Democrats believe that a crucial factor in being able to establish immigrants in the labor market is to combine working life with education that leads to a gender-equal labor market.

Keywords: Integrationspolitik, Integration, Flykting, Arbetslöshet, Invandrare, Utrikesfödd, Sysselsättning, Arbetsmarknadspolitik.

Innehållsförteckning

1 INLEDNING	1
1.2 Bakgrund	2
1.1 Problemformulering	3
1.3 Syfte och forskningsfrågor	4
1.4 Avgränsning	4
1.5 Definition av begrepp	5
1.6 Disposition	6
2 TIDIGARE FORSKNING	7
2.1 Olika forskningar om integrationen i Sverige	7
3 TEORI	10
3.1 Val av teori	10
3.2 Begreppsteorin	10
3.3 Socialdemokraternas ideologi	12
3.4 Moderaternas ideologi	12
3.5 Invandrar- och integrationspolitik	13
3.6 Etableringsreformer	14
4 METOD	15
4.1 Kvalitativ textanalys	15
4.2 Val av metod	16
4.3 Kritisk ideologianalys	16
4.4 Material	18
4.4.1 Valet 2014	18
4.4.2 Rapport och politiska riktlinjer 2017	18
4.4.3 Valet 2018	18
4.5 Validitet och reliabilitet	18
5 ANALYS	20
5.1 Ett program för förändring (2013) från Socialdemokraterna	20
5.2 Nya moderaternas handlingsprogram 2013	22
5.3 Trygghet i en ny tidkongress 2017, Politiska riktlinjer från Socialdemokraterna	24
5.4 Stärkt integration i ett öppet Sverige – arbetsgruppens rapport till partistyrelsen från Moderaterna. .	25
5.5 Socialdemokraternas Valmanifest 2018	26
5.6 Nu tar vi tag i Sverige Valmanifest 2018, Moderaterna	27
5.7 Arbetsmarknad och integration	29
5.8 Sammanfattning gällande de tre begreppen	29
5.8.1 Socialdemokraternas verklighetsuppfattning	29
5.8.2 Socialdemokraternas framtidsvision	30
5.8.3 Socialdemokraternas handlingsrekommendationer	30
5.8.4 Moderaternas verklighetsuppfattning	31
5.8.5 Moderaternas framtidsvision	31

5.8.6 Moderaternas handlingsrekommendationer	32
6 RESULTAT OCH REFLEKTION.....	33
6.1 Resultat.....	33
6.2 Reflektion.....	35
6.3 Förslag till vidare forskning	36
7 Referenser.....	37

1 INLEDNING

Med en befolkning på drygt tio miljoner invånare (SCB, 2020) och med en demografisk grad om cirka 2 % av Europeiska unionens invånarantal (EU, 2020) kan Sverige ses som ett litet land utifrån ett globalt perspektiv. Att ett land kan ha och har olika förutsättningar i olika frågor, situationer och händelser, oavsett om landet är litet eller stort, är en naturlig del. Landet behöver hantera dessa situationer utifrån dess egen förmåga, vad som inträffar just för stunden samt baserat på ett långsiktigt perspektiv.

Som medlem i Förenta nationerna (FN) är Sverige ett land som arbetar för att stödja människor på flykt från krig, svält och katastrofer (FN-förbundet, 2019). Enligt statistik från Statistiska Centralbyrån har Sverige under 2000-talet haft en invandring på mellan 60 000 – 190 000 personer årligen, vilket beror på flera omständigheter som skett och sker runt om i världen (SCB, 2020). Med en invandring medför både möjligheter och utmaningar på många sätt utifrån olika perspektiv, som exempelvis hur det ska ges sunda förutsättningar till invandrade att komma in i samhället. Språket är en viktig del och för att lära sig svenska måste det finnas möjlighet att få vistas bland svensktalande personer. På en arbetsplats blir det en naturlig del i vardagen där invandrare kontinuerligt får träna svenska.

Tillvägagångssätten är många och grundat på olika ideologier och styre i Sverige kan de ske på olika sätt för att nå målet om en bättre integrationspolitik. Sveriges välfärd ökar samt tillväxten i ekonomin om integrationen är god, där nyckel till detta är att få invandrare i arbete (Svenskt näringsliv, 2017). Ett sätt att mäta hur väl integrationen fungerar i Sverige är att mäta den tid det tar från att en invandrare kommer till Sverige till att denna kommer ut i arbetslivet (Ruist, 2018:9). Enligt information från Arbetsförmedlingen från början av 2019 så är det stor skillnad på arbetsmarknaden mellan invandrare och de som är födda i Sverige (Arbetsförmedlingen, 2019). Tiden som tillbringas i att klara av alla utbildningar och integrationsinsatser tar flera år så det finns vissa svårigheter med mätningen, därav är arbetslösheten hög de första åren efter ankomst (Svenskt näringsliv, 2017). Graden av sysselsättning i Sverige skiljer sig mellan utrikes- och inrikes födda. Dels beror det på den tid det tar för invandrare att komma in och etableras på arbetsmarknaden men utöver det, sett på de som bott i Sverige en längre tid, finns det stora skillnader i sysselsättningsgraden. (Schermer, 2020). Att via olika processer integrera invandrare i samhället genom olika introduktionsinsatser ingår i Sveriges politik. I det etableringsprogram som nyanlända börjar i för att etableras på arbetsmarknaden är det Arbetsförmedlingen som ansvarar för. Språkutvecklingen ansvarar kommunen för. Inom arbetsförmedlingen finns idag 45 olika program med varierande deltaganden (inräknat de som kommunerna ansvarar för). (Joona, 2020):9–10). Flyktingar blir olika behandlade beroende på vilket

land de kommer ifrån, vilket år de kom till Sverige samt hur gamla de är. Studier från 1983–2015 visar att invandrare som kommer till Sverige är självförsörjande efter 15–20 i Sverige. (Ruist, 2018:7–8). Det är dokumenterat att chansen till jobb ökar med hjälp av aktiviteter så som arbetsmarknadsutbildning, praktik och subventionerade anställning (Joonas, 2020:10).

I Sverige, med demokratin som grund, har det funnits två partier som varit statsbärande, ensamt eller i koalition och med stöd av andra partier – Socialdemokraterna och Moderaterna. Dessa två riksdagspartier, som är de två största partier, har genom tiderna regerat Sverige, oftast med Socialdemokraterna i regeringsställning och Moderaterna i opposition. Med olika mantran kan dessa två partier ha tagit olika utgångspunkter och avstamp - Socialdemokraterna med ett mantra om ”internationell solidaritet – för demokrati, mänskliga rättigheter och alla människors frihet” (Socialdemokraterna, 2020) och Moderaterna med ett mantra om att ”Sverige ska präglas av företagsamhet, jämlikhet och social rörlighet där varje ny generation får en chans att forma sitt eget liv, inte bara följa i sina föräldrars fotspår” (Moderaterna Kalmar, 2020).

1.2 Bakgrund

Svensk politik har genomsträvt av att det ska finnas ett mångkulturellt samhälle i Sverige. Detta genom att parlamentera olika åtgärder och genom att stimulera olika åtgärder för att förmå individer med utländsk härkomst att integrera sig i det svenska samhället. Via arbetsmarknadspolitiska åtgärder som erbjuder etableringsprogram för att hjälpa invandrare med språkundervisning i svenska. Tillvägagångssättet för att kunna förändra invandrar- och integrationspolitiken i Sverige grundas i de olika ideologier, visioner och strategier de olika partier har. Utgångspunkten för förändringen ligger i de beslut som fattats i svensk riksdag och där minst ett av de statsbärande partierna i Sverige varit med och fattat. Det var i slutet av 60-talet som Sverige började forma invandringen och den reglerade invandringspolitiken tog form under 70-talet (Migrationsverket, 2020). I syftet att få människorna i landet att mötas och leva tillsammans i samhället under samma lagar och regler oavsett kulturella och tillhörighets bakgrunden (SO-rummet, 2020). Drygt 50 års politik inom detta område har presenterats och som i sig skulle diskuteras utifrån olika mantran som partierna har (“för demokrati, mänskliga rättigheter och alla människors frihet” som Socialdemokraterna har (Socialdemokraterna, 2020) och “...varje ny generation får en chans att forma sitt eget liv...” som Moderaterna har (Moderaterna Kalmar, 2020).

Kollektivet eller individen!

Den socialdemokratiska ideologin bygger på att välfärden tillhör alla med en hög standard för alla medborgare. Grunden i ideologin är kollektivets förmåga att lösa politiska problem. Den moderata

ideologin bygger på att det finns föreställningar om att konservatism och liberalism kan förenas med stor enighet (Bäck & Möller, 2003:66–67). Vidare att den enskilde ska ha valfrihet och ha stöd från staten genom att välfärden fungerar osvikligt utifrån Moderaternas uttryck om ett ansvar för alla (Moderaterna, 2020:56). Oavsett vilken ideologi som tillämpas i svensk politik och vilka mantran som finns, så tillämpas olika tillvägagångssätt och dimensioner för att respektive parti ska kunna finna det underliggande budskapet med vilka värderingar i en kontext utifrån vad som sägs och inte sägs. För alla kan ha olika föreställningar och var ansvaret kan och ska ligga på en fungerande invandrar- och integreringspolitik - antingen kollektivt eller individuellt. Hur man går tillväga utifrån de givna förutsättningarna som finns utifrån en folkvald församling (riksdagen) och de förutsättningar som finns kan ha betydelse och vara avgörande om hur invandrar- och integrationspolitiken blir lyckad eller inte.

1.1 Problemformulering

Att se möjligheter och utmaningar i att kunna vara ett stöd till och att vara behjälpliga för människor på flykt från krig, svält och katastrofer ur ett svenskt perspektiv är viktigt då Sverige är ett av de länderna som tog emot flest människor på flykt under de senaste åren. (Migrationsinfo, 2020). Detta inte minst genom olika händelser som sker i ett globalt perspektiv, som till exempel flyktingkrisen från Syrien i samband med konflikten med Turkiet, som Sverige påverkades av under 2015 och kommande år av på olika sätt.

Att vara ett stöd till och behjälplig för andra människor kan ske på olika sätt utifrån tillvägagångssättet att verka för att de ska etableras i samhället. Socialdemokraterna och Moderaterna har olika uttalade mantran och att partierna har varit statsbärande partier kan det ses som en viktig del i hur integrationen för invandrare går till. Partierna har olika politik i ljuset av samma verklighet, vilket kan te sig förbryllande. Trots att Socialdemokraterna och Moderaterna har olika politik och uttalar sig olika i åsikter om integrationsfrågan, så har de liknande mål och program för förbättringar. Då de har stort inflytande saknas det ändå en tydlig sammanställning över likheter och skillnader hur dessa två partier kan se möjligheterna och utmaningarna kring invandring och integration. Detta inte minst i samband med att invandringen ökade markant under 2015 och senare jämfört med tidigare år i samband med händelserna i Syrien (SCB, 2016).

Idag är arbetslösheten bland de invandrare väsentligt högre än bland inrikes födda (Galte, 2020). Detta kan ha olika negativa konsekvenser både ur ett socialt och ekonomiskt perspektiv, då den medför höga samhällsekonomiska kostnader bestående av uteblivna skatteintäkter och minskade produktivitet. Hög arbetslöshet bland invandrare medför även klasser och utanförskap i samhället som också leder till stora kostnader för svenska samhället i sikt (Hojem, 2010:2–3). Dessa

utmaningar behöver en verkningsfull integrationspolitik som fokuserar på orsakerna till arbetslösheten bland invandrare. Därför blir intresset att undersöka Socialdemokraterna och Moderaternas integrationspolitik för att se hur dessa två partier har för ställningstagande till den rådande arbetslösheten bland invandrare. Varför intresset ligger i det problemområdet är just på grund av att arbetet är viktigt kopplat till socialt- och ekonomiskt perspektiv och även till lyckad integration.

1.3 Syfte och forskningsfrågor

Inom svensk politik har integration varit ett ämne som debatterats flitigt i riksdag, regering och i olika debatter i svensk media. Olika ideologier innebär olika tillvägagångssätt om hur integration kan ske på bästa sätt utifrån både individuella förutsättningar och utifrån ett samhällsperspektiv. Därför blir syftet med uppsatsen att analysera Socialdemokraternas och Moderaternas integrationspolitik under perioden 2010 – 2020 för att se hur dessa två partier har för ställningstagande till den rådande arbetslösheten bland utrikesfödda. Detta görs genom att jämföra hur de båda partiernas integrationspolitik ställer sig till arbetslöshet och arbetsmarknad. Detta kommer att göras genom en jämförande studie där partiernas valmanifest, politiska riktlinjer, rapport och partiprogram undersöks utifrån arbetsmarknad i relation till integration.

För att besvara uppsatsens syfte har följande forskningsfrågor formulerats:

- *Hur ställer Socialdemokraterna och Moderaterna sig till den rådande arbetslösheten bland invandrare?*
- *På vilket sätt vill partierna skapa förutsättningar för invandrare att etablera sig på arbetsmarknaden?*

Forskningsfrågorna kommer att tillsammans att kunna besvara partiernas beskrivningar och formuleringar av integration och hur detta kan ge avstamp för att kunna skapa förutsättningar till etablering i Sverige.

1.4 Avgränsning

För att kunna få en distinkt översikt över integrationspolitiken i nuläget samt över de förändringar respektive parti vill genomgå för att uppnå en anpassad integrationspolitik behövs jämförbara material att ställa mot varandra. Både för att se skillnader och likheter.

I denna studie kommer Socialdemokraterna och Moderaternas integrationspolitik att jämföras. Det material som jämförs kommer vara material som kan avses som avstamp, direkt eller indirekt, inför riksdagsvalen 2014 och 2018 och två uppdaterade politiska riktlinjer i form av rapport. Material är de idéprogram som spikats inför valupptakten, två politiska riktlinjer och valmanifest som släppts i samband med valupptakten. I studien kommer den största delen av forskning, statistik och data studeras från spannet år 2010 - år 2020. Detta för att politiken ändras och studien ska fokusera på nutid. Invandrare begränsas till personer som kommit till Sverige för bosättning. De har fått uppehållstillstånd genom Sveriges flyktingkvot, de behöver skydd eller på andra grunder varit tvungna att bosatt sig i Sverige. (Migrationsverket, 2020)

Hit hör inte de utrikes personer som redan har en anknytning till arbetsmarknaden och av de skälen kommer. Den gruppen går under en annan benämning, arbetskraftsinvandrare. (SCB, 2019).

1.5 Definition av begrepp

Nedan följer de begrepp som återkommer flera gånger i studien. För att få en förståelse för vad begreppen betyder i just denna studie presenteras här en beskrivning till respektive begrepp anpassat efter sitt syfte i arbetets sammanhang. Det är inte hur partierna tolkar begreppen utan en beskrivelse för att läsaren ska få en bättre förståelse.

Ideologi definieras utifrån Roberts & Sutchs definition som ”i allmänhet alla politiska doktriner som är ett sammanhängande system” (Roberts & Sutch, 2007:319). Att begreppet ideologi är viktigt för denna studie är för att ideologin speglar, eller i vart fall ska spegla, en syn som politikerna har på samhället, en kultur eller en verklighet och hur man ska gå tillväga för att nå mål och delmål. Som Bergström & Boréus beskriver ideologier som ”samlingar av idéer som rör samhället” och som en slags idésystem (Bergström & Boréus, 2012:160).

Integration utgås från Nationalencyklopedin som är ”sammansmältning av olikartade delar till en helhet ofta med tonvikt på utjämning av skillnader” (NE, u.d.). Jacob Westberg beskriver detta på ett likvärdigt sätt då integration är ”en process som syftar till att sammanföra delar till en större helhet”

(Wesberg, 2008:202). Även om författaren åsyftar till en politisk process på internationell nivå med målet om att skapa en grund för en gemensam politik inom olika områden, som exempelvis invandring, så är begreppsbeskrivningarna för integration likvärdiga oavsett om det berör individer av kött och blod eller om det handlar om saker eller strukturer.

Invandrare definieras utifrån Statistiska centralbyråns statistik om invandring till Sverige att de ”som flyttar till Sverige och blir folkbokförda räknas in i statistiken om invandring” (SCB, 2020). Det finns många olika definitioner av vem som räknas som invandrare och vem som inte räknas som invandrare, detta belyses i bland annat departementsserie från Regeringen och utifrån begreppet som i sig består av att vandra in i ett land, så kan asylsökande och flykting också räknas in och beaktas vilket återfinns i bland annat olika studier och forskningsfält (Hermanson & Friberg, 2000:42). I denna studie utgår författaren från de kriterier som SCB använt sig av för att definiera kategorin invandrare, även om detta är ett historiskt och kulturellt relativt begrepp.

1.6 Disposition

Uppsatsen är indelat i sex kapitel. I det inledande kapitlet introduceras invandrares situation just nu och på arbetsmarknaden. Därefter redovisas arbetets syfte och frågeställningar. I det följande kapitlet redovisas tidigare forskningen bestående av olika forskningsrapporter och undersökningar från regeringen. Det tredje kapitlet handlar om Hermanssons begreppsteori som studien använder under processens gång. Kapitlet mynnar ut i Socialdemokraternas och Moderaternas ideologier, invandrar- och integrationspolitik samt etableringsformer rörande arbetsmarknad för att möjliggöra en etablering och integrering i Sverige. Arbetets fjärde kapitlet innehåller den metod som studien förhålls till. Här redogörs kritisk ideologianalys, dess bakgrund och hur den fungerar. Resterande del av det fjärde kapitlet innehåller det material kopplat till studien. Det femte och näst sista kapitlet är analys av allt empiriskt material. I det slutliga kapitlet redogörs resultat från analysen fördelat på respektive parti följt av förslag till vidare forskning.

2 TIDIGARE FORSKNING

I detta kapitel beskrivs studiens tidigare forskning som handlar om ämnet integration och invandring. Forskningen som introduceras i detta kapitel kommer användas som ett komplement för studiens resultat och diskussion. Tidigare forskning som presenteras i detta kapitel lyfter fram hur den svenska integrationspolitiken ses som en förebild i världen när det gäller sociala, ekonomiska och demokratiska rättigheter. Den kommer även bidra till en förståelse hur Socialdemokraterna och Moderaterna har haft för effekter i denna politik då de är två största riksdagspartier som alltid har regerat landet och haft stor inflytande i politiken. Meningen med denna tidigare forskning är att trots att Sveriges integrationspolitik kritiserats för låg sysselsättningsgrad bland invandrare, så ligger Sveriges integrationspolitik ändå i topp i omvärlden. Därför förväntas studien med hjälp av denna tidigare forskning få en översiktlig slutsats över hur integrationen av dessa två statsbärande partier fungerar i praktiken. Med hjälp av denna tidigare forskning kan en bakgrund och den nuvarande invandrapolitiken förklaras som tillsammans med studiens resultat kan studiens syfte och forskningsfrågor besvaras.

2.1 Olika forskningar om integrationen i Sverige

Författaren Thomas Huddleston, skriver i sin undersökningsrapport *Integration policies: who benefits?* av Migrant Integration Policy Index (MIPEX, 2015) att Sveriges integrationspolitik ligger i topp inom alla statistiska jämförda områden, däribland diskriminering, arbetsmarknad och familjeåterförening. Sveriges integrationspolitik bedöms ge goda resultat för invandrare inom det sociala, ekonomiska och demokratiska rättigheter. Undersökningen granskar alla lagar och regler för invandrare i 38 världsländer. Studien söker efter de förhinder som förekommer i lagar och politik som erbjuder riktade lösningar på specifika behov för invandrare för att få vanliga tjänster och för att bättre tjäna en mångsidig allmänhet i landet. Förväntningarna delas också av allmänheten och ett allmänt politiskt samförstånd i Sverige visar att överväldigande majoriteter anser att invandrare bör ha samma rättigheter som medborgarna. Invandrarna i missgynnade områden bör kunna använda sina rättigheter och investera i sina färdigheter för att ta tillvara lika möjligheter inom alla områden. Den höga nivån och framgång på förbättring på integrationen i Sverige har kommit att förvänta sig så höga levnadskostnader, jämlikhet, utbildning och aktivt medborgarskap (Huddlestone, 2015:201–202).

Huddelstone framställer även att vilka påtagliga effekter som politiken har på integrationen är svåra att mäta och jämföra mellan länderna. Då olika länder tar emot olika typer av invandrare, exempelvis tar ett land in en större mängd flyktingar medan ett annat land tar inte in en större mängd flyktingar.

Underlagen mellan de europeiska länderna skiljer för mycket. Något som går att mäta är att Sverige ligger högst i jämförelse mot övriga Europa när det kommer till att utbilda invandrare (Huddleston, 2015:201–202). Även om Sveriges ambitiösa politik verkar vara mer effektiv än andra länder som når de flesta invandrare som är i behov kräver ändå integrationsprocessen mer uppmärksamhet. Vissa ojämlikheter kvarstår och klyftor kan förväntas förekomma mellan invandrare och infödda i Sverige än i de mindre utvecklade samhällen. Utmaningen för Sverige är att utöka tillgången till de mest effektiva programmen för invandrare som utsatts bland annat utanför arbetsmarknaden (Huddleston, 2015:201–202). Enligt en senare rapport av MIPEX-index (2019) skiljer integrationspolitiken i Sverige inte så mycket från tidigare år. Sveriges integrationspolitik visar fortfarande vara gynnsamma värden inom flera kategorier. På en skala från 0–100 där hundra indikerar hög framgång vad gäller en kategori av integration är Sverige högst inom antidiskriminering (100), arbetsmarknad (91) och familjeåterförening (71) (MIPEX, 2019).

Flera ytterligare forskare som har undersökt Sveriges integrationspolitik är författarna Johan Eklund och Johan P. Larsson. Författarna skriver en rapport – *När blir utrikesfödda självförsörjande* i syftet att kartlägga det ekonomiska utanförskapet bland utrikesfödda i svenska ekonomi och även analysera de faktorer som påverkar av självförsörjningen. I rapporten framgår att idag utgår andelen invandrare till ungefär 20 procent av befolkningen och sysselsättningsgapet mellan inrikes och invandrare är ett av de största i Europa. Detta i sin tur medfört att arbetsmarknadssituationen för invandrare har försämrats markant under de senaste 40 åren. Mycket tyder på att det fortsätter vara en pågående process. År 2018 var Arbetslösheten i Sverige 3,8 procent bland inrikes födda och 15,4 procent för utrikes födda. Det tar i snitt 12 – 13 år för invandrare innan 50 procent av de har uppnått en självförsörjandegrad på 12 800 svenska kronor efter skatt och 772 000 helårspersoner i arbetsför ålder försörjde sig på bidrag och sociala ersättningar under hela året. Författarna påstår att det ekonomiska utanförskapet är avsevärt mer omfattande än vad den officiella sysselsättningsstatistiken antyder. Författarna fokusera på självförsörjandegraden då de anser att den ger mer rättvisande bild av graden av den ekonomiska integration hos invandrare än vad sysselsättningsstatistiken gör. Det visar att efter fem års vistelse i Sverige är sysselsättningsgraden för invandrare ligger runt 55 procent mot under 30 procent för självförsörjningsgraden. Självförsörjning uppnås vid fyra prisbasbelopp år 2019 motsvarande en årlig bruttoinkomst på 186 000 eller cirka 12 600 kronor netto per månad. Vilket ligger i linjen med OECD:s definition av den relativa fattigdomsgränsen och långt under de kollektivavtalade minimilönerna. Det finns stora variationer i självförsörjningsgrad. Invandrare från Afrika och Mellanöstern hade 2016 den lägsta självförsörjningsgraden jämförd med invandrare från övriga nordiska länder, Balkan och södra Europa (Eklund & P. Larsson, 2020:9–20).

I en annan forskningsartikel *Political party ideology and immigration policy reform: an empirical enquiry* som publicerad av Political Research Exchange (2020) undersöker institutet av politisk forskning de restriktioner som påverkar invandringspolitikens förbättringar och hur stor påverkan de politiska ideologierna har. Via det datautbud analyseras 21 västerländska länder som tar emot invandring mellan 1970 och 2012. Resultatet av forskningen visar att regeringens politiska ideologier inte har en kraftig påverkan om vilket parti som driver, utan det är förändringar och förbättringar inom den övergripande invandringspolitiken som står i fokus. Politiken drivs av flera faktorer än ideologierna, så som ekonomisk tillväxt, social välfärd samt strukturer av de politiska system som är oberoende av den politiska ideologin hos styrande partier. Med detta menas att det parti som styr inte kan styra ideologierna för starkt. Däremot utformar partiets ideologireform av invandringspolitiken samt vilka kategorier, som exempelvis arbete, utbildning och boende, som ska lyftas fram och fokusera på (Katharina Natter, 2020).

Arbetsmarknadsdepartementet i sin rapport för att minska segregation inom Sverige behövs en viktig insats för att kunna erbjuda ett arbete att gå till. Regeringen föreslår ytterligare satsningar i budgetpropositionen för 2021. En satsning är att Arbetsförmedlingen ska få ett högre förvaltningsanslag för att kunna ge en likvärdig service över hela landet. Vidare ska Arbetsförmedlingen kunna erbjuda fler invandrare plats i matchningstjänster och arbetsmarknadsutbildningar. Detta i syfte att ge kortare yrkesinriktade utbildningar i det som efterfrågas på arbetsmarknaden. (Arbetsmarknadsdepartementet, 2020).

Regeringens utbildningsdepartement från 2018 skriver att språket är nyckeln till studier och etablering i samhället. 2018 tillsattes en utredning vars mål var att alla kommunala vuxenutbildningar i svenska för invandrare skulle läras ut i hög kvalitet. En förändring behöver ske för att det skulle bli lättare för invandrare att kunna ta till sig det svenska språket. Anna Ekström, gymnasie- och kunskapslyftsminister menar att språket är viktigt för att söka jobb, vidare utbildning och det sociala i samhället och därför måste regeringen satsa mer från Regeringen. (Utbildningsdepartementet, 2018).

3 TEORI

Nedan lyder en redogörelse kring val av teori. Hermanssons begreppsteori presenteras tillsammans med de tre begrepp som via partiernas ideologier ska kunna avskilja partiernas infallsvinklar.

Vidare i detta kapitel beskrivs de två statsbärande partiernas ideologi och historia. Därefter ges en kort beskrivning utifrån nationell politik och reformer rörande arbetsmarknadsintegration för att möjliggöra en etablering och integrering i Sverige. Dispositionen är gjord på så sätt för att du som läsare ska få en historisk uppfattning samt få djupare förståelse och förkunskaper av ämnet, vilket gör det lättare att förstå analysen och diskussionen av resultatet.

3.1 Val av teori

Den teori som kommer användas är Hermansson begreppsteori som innehåller tre idékomplex. Detta för att kunna analysera partiernas texter samt svara på studiens syfte och frågeställningar. Teorin bygger på tre uppdelningar som är ett analysverktyg som i detta arbete använts för att kunna strukturera och utforska allt material och alla texter som valts ut från Socialdemokraterna och Moderaterna. Den första komponenten är *synen på rådande förhållande "varat"*, i detta fall hur politikernas roll ser ut. Den andra komponenten är *hur samhället borde gestaltas, "börat"* i detta fall hur partierna bör framställa sina ideologier. Den tredje och sista komponenten är *vägen från "varat" till "börat", "görat"* i detta arbete blir det övergången från lovord mot de uppsatta mål som partierna har. Detta hjälper till att förstå särskilda förhållanden mellan partiernas ideologier och dess budskap. (Hermansson, 1984:29). Det som begreppsteorin kompletterar med till metoden är att den används som ett verktyg för att nå samma mål som inom metoden. Det hjälper till att systematiskt kunna jämföra samma saker i texterna oberoende vad det är för typ av text. Enligt boken *Textens mening och makt* beskriver Bergström och Boréus att just med Hermanssons formulering om varat, börat och görat går det att i analysen sätta detta på ideologier för olika människor beroende på vilken situation de befinner sig i. Med givna premisser så som värden och verklighetsbeskrivningar mynnar ut i en handlingsorienterad slutsats. (Bergström, Boréus, 2018:145).

3.2 Begreppsteorin

Jörgen Hermansson är professor i statskunskap vid Statsvetenskapliga institutionen Uppsala universitet. Hermansson presentera begreppsteorin i en av hans doktorsavhandling som finns som bok *Kommunism på Svenska* (Hermansson, 1984:2–3). För att ta reda på Socialdemokraternas och Moderaternas tankar och sedan kunna jämföra dessa med varandra kommer begreppsteori av Jörgen Hermansson att användas (Hermansson, 1984). Då uppsatsens mål är att jämföra Socialdemokraterna och Moderaternas integrationspolitik kommer denna begreppsteori att underlätta jämförandet av

partiernas ideologi med fokus på arbetsmarknadsintegration, därmed kommer tre olika begrepp användas. Partierna lägger olika vikt vid olika problemområden. Utförandet av begreppen utgör partiernas olikheter, likheter samt åtgärder för problemområdena.

Att använda sig av Hermanssons teori är fördelaktigt för att på ett givande och strukturellt sätt kunna analysera innehållet i de två partiernas politik på arbetsmarknadsintegration. Hermansson definierar första begreppet *varat* vilket går ut på att studera partiernas politik, i detta fall integrationspolitik, och sedan med resonemang kring arbetsmarknadsintegration för att komma fram till en verklighetsbild som dessa partier har på problemet och vad problemet beror på.

Andra begreppet kallas för *börat* vilket studerar hur respektive parti anser att saker och ting bör vara i framtiden och vilka rimliga mål man har.

Det sista begreppet kallas för *görat* vilket omfattar de idéer som handlar om hur man ska övergå från varat till börat.

Hermanssons teori är en form av idé- och ideologianalys och relevant teori för uppsatsen då den ska behandla Socialdemokraternas och Moderaternas tre tankekonstruktioner; en föreställning om verkligheten, en värdering av företeelser eller en föreställning om hur partierna bör handla. Dessa tankekonstruktioner eller föreställningar kan bland annat handla om sociala fenomen och politiska ideologier. Utifrån Hermanssons teori ska Socialdemokraternas och Moderaternas resonemang från olika perspektiv analyseras och synpunkter kring hur de uppfattar integrationen samt hur de vill lösa samhällsproblemen kommer undersökas. Fokus kommer ligga på hur integrationen i arbetsmarknaden för invandrare kan förbättras samt granska dessa partiernas likheter, skillnader och olika värderingar.

En tabell kommer användas i analyskapitlet för arbetsmarknadsintegration som en jämförelsemodell för de som vill snabbt få en överblick över studiens resultat.

Resultatet i tabellen kommer antagligen vara annorlunda beroende på partiernas ideologi och eftersträvande för olika ändamål och värderingar på de problem som partierna föredrar eller inte. På så sätt kan det skilja sig mellan partiernas visioner angående arbetsmarknadsintegration.

Partierna kan enas i varat och börat utan problem, men det sker ofta brister i görat. Detta eftersom de mål som partierna har kan vara svåra att uppnå på grund av att partierna kan ha liknande mål men olika tillvägagångssätt för att ta sig fram till det.

För att vara mer tydlig kommer Hermanssons begrepp *varat* benämnas verklighetsuppfattning, *börat* framtidsvision och *görat* handlingsrekommendationer. Verklighetsbeskrivningen motsvarar både Socialdemokraternas och Moderaternas uppfattning om de faktiska förhållandena som råder i frågan

om arbetsmarknadsintegration. Framtidsvision syftar till respektive partiers yttersta mål i frågan om arbetsmarknadsintegration. Handlingsrekommendationer representerar vad som bör göras inom områden arbetsmarknadsintegration för att komma fram till de mål som Socialdemokraterna och Moderaterna har för framtiden.

Arbetsmarknadsintegration har till syfte att på olika sätt hjälpa invandrare som lever på bidrag eller som har svårigheter att hitta arbete för att bli självförsörjande. Det viktigaste utgångspunkten för arbetsmarknadsintegration är att få invandrarna att komma ut på arbetsmarknaden. För att en invandrare ska få ett jobb behöver de kunna språket och ha även en utbildning. Språket anses som en anledning till att invandrare inte får ett jobb, då detta orsakar arbetslösheten bland utrikesfödda som ses ett samhällsekonomiskt problem.

3.3 Socialdemokraternas ideologi

Socialdemokraterna är ett politiskt parti som bildades 1889 (Socialdemokraterna, 2019). Partiets ideologi är demokratisk socialism som betonar vikten av en rättvis och aktiv fördelningspolitik samt principen av ”alla ska ha samma rätt och möjligheter, alla ska ha samma skyldighet att ta ansvar (Socialdemokraterna, 2020).

Utifrån en politisk ideologisk grund utmärker sig socialism som en ”tilltro till gruppens, kollektivets och ev. statens förmåga att lösa politiska och ekonomiska problem” (NE, u.d.). Detta kan vara en socialdemokratisk politik där samhället kan vara en del i att bidra med att lösa kollektiva problem, och Socialdemokraterna vill se Sverige som ”ett modernt välfärdsland som bygger på sammanhållning” (Hallengren, 2020).

Professor Tommy Möller och författare Mats Bäck beskriver i boken *Partier och organisationer* att det finns två komponenter som kan ses som grundläggande för Socialdemokraternas ideologi och idéutveckling; den ena komponenten är jämlikhetsinriktad och den andra komponenten är välfärden tillhör alla och att välfärden har som mål att tillhandahålla hög standard för alla medborgare. Vidare beskriver Möller & Bäck att ett fokus om ett jämlikt samhälle och en vision om ett klasslöst samhälle skapades i samband med att det i efterkrigstidens dyningar drevs på för en aktiv arbetsmarknadspolitik (Bäck & Möller, 2003:62).

3.4 Moderaternas ideologi

Moderaterna är ett politiskt parti som bildades år 1904 (Nilsson, 2010). Partiets ideologi tar avstamp ur konservativ samhällssyn och liberala idéer som präglas av ett behov av kontinuitet, vision om ett

öppet samhälle och valfrihet för den enskilde människan (Moderaterna, 2020:10). Med hänsyn till en politisk ideologisk grund utmärker sig konservatism och liberalism som ”respekt för det hävdvunna och strävan att bevara” och ”den enskilde människans frihet i centrum”. (NE, u.d.). Detta kan vara en moderat politik där individen som bidrar till samhället kan få stöd från staten och som Moderaterna uttrycker det; den som jobbar och anstränger sig ska kunna förvänta sig att staten garanterar medborgarnas trygghet och att välfärden fungerar” (Moderaterna, u.d.).

Professor Tommy Möller och författare Mats Bäck beskriver i boken *Partier och organisationer* att det skett försök att förena traditioner och ideologier (konservatism och liberalism), men att det ändå funnits en föreställning om att båda idétraditionerna går att förena med en stor enighet inom partiet. Vidare skriver Möller & Bäck att det funnits en ambition att formulera tydligare en vision som är kopplat till människors vardag (Bäck & Möller, 2003:66–68).

3.5 Invandrar- och integrationspolitik

Under 1960- och 1970-talet fattades flera beslut vilka kan ses som grunden för den politik som Sverige har idag. År 1968 antogs beslut om reglering av invandring och att ”invandrare skall ha möjlighet att leva på samma standardnivå som den inhemska befolkningen” för att några år senare, år 1975, antas riktlinjer för en invandringspolitik med mål om samverkan, jämlikhet och valfrihet (Persson & Blomberg, 1997/98:16). Genom beslut som fattades under denna period så permanentades flera försöksåtgärder och med olika initiativ till att skapa ett mångkulturellt samhälle i Sverige.

Integrationspolitiken i Sverige kom till 1997 i och med propositionen *Sverige, framtiden och mångfalden – från invandringspolitik till integrationspolitik* (Prop. 1997/98:16). Propositionen har under åren reviderats och kompletterats i samband med att regeringen har lagt fram budgetpropositioner, vilka antagits av riksdagen. Målen för integrationspolitiken är att oavsett etnisk och kulturell bakgrund ska alla ha lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter. En samhällsgemenskap med samhällets mångfald som grund och en samhällsutveckling som kännetecknas av ömsesidig respekt och tolerans och som alla oavsett bakgrund ska vara delaktiga i och med ansvariga för. (Regeringsskrivelse, 2001: 17–19). Regeringen föreslår att integrationspolitiska arbetet ska inriktas på att ge stöd till individers egen försörjning och delaktighet i samhället. Dessutom ska integrationspolitiken i samarbete med jämställdhetsdepartementet förebygga och motverka diskriminering på grund av religion, etnisk tillhörighet, främlingsfientlighet och rasism (Regeringsskrivelse, 2001:94).

3.6 Etableringsreformer

Den svenska integrationspolitiken har genomgått olika etableringsreformer. (Wiesbrock, 2013:7).

Sedan 2009 har utbildning, språkkunskaper och arbete börjat bli nyckelfrågan för integrationspolitiken. Wiesbrock konstaterar att kunna etablera sig på arbetsmarknaden anses framförallt i stor utsträckning vara vägen till integration på både arbetsmarknaden och in i det sociala livet.

2010 trädde en lag i kraft, lag 2010:197 om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare.

(Riksdagen, 2010). Lagens syfte är att skapa förutsättningar för nyanlända invandrare och att påskynda etableringen in i samhället. Vidare ska lagen ge innehåll för en mer självständig försörjning, skapa vägar till arbetslivet och samhällslivet. (§ 1 i nämnda lag). Lagen omfattar (i enlighet med § 2 i lagen) nyanlända i åldersintervallet 20–64 år och som har uppehållstillstånd som flyktingliknande skäl, som kvotflyktingar eller som anhöriga till dessa personer.

Ett syfte med denna lag är att skapa effektivare introduktion av nyanlända i det svenska samhället och att aktivt bidra till en etablering av invandrare i samhället. Detta sker inom ramen av

Arbetsförmedlingen enligt (§ 6 i nämnda lag). En annan reform för invandrar- och integrationspolitiken slöts i januariavtalet från 2019 där det bland annat ska möjliggöra nyanlända att snabbare komma in på arbetsmarknaden och detta genom att intensivera svenska för invandrare, olika åtgärder inom utbildningar samt praktik hos arbetsgivare (Socialdemokraterna, 2019).

4 METOD

I detta kapitel kommer den valda metod och den analysverktyg som är relevanta för studien presenteras. För att kunna besvara forskningsfrågorna om hur Socialdemokraterna och Moderaterna beskriver den rådande integrationen i Sverige och på vilket sätt som partierna vill skapa förutsättningar för invandrare att etablera sig i Sverige används en jämförande studie där det jämfördes hur partierna beskrev arbetsmarknaden i relation till integration. Här kommer även de valda material som har för avsikt att används i studiens analys redovisas. Kapitlet avslutas med studiens validitet och reliabilitet.

Inom den kvalitativa analysen som erbjuder ett stort ramverk för att kartlägga ideologiska strukturers inre betydelse ingår kritisk ideologianalys. Ideologiernas roll i dessa strukturer är att få människan att agera på ett önskat sätt. Kritisk ideologianalys ligger alltså inom den kvalitativa analysens ramverk. I detta kapitel kommer först kvalitativ analys beskrivas och därefter presenteras den valda metoden som är kritisk ideologianalys.

Tillvägagångssättet för denna studie är att analysera de framtagna vetenskapliga artiklarna, data och annan relevant text för att tolka vad som faktiskt skrivs. Vidare innefattar analysen att kunna se hur de statsbärande partierna beskriver den rådande integrationen och på vilket sätt som partierna vill skapa förutsättningar för invandrare att etablera sig i Sverige. Metodvalet är kritisk ideologianalys vilket syftar till att avslöja eller ta fram de dolda budskap som finns i en texts budskap. Den är användbar på så sätt kunna synliggöra det som inte står tydligt i texten, men som kan vara ett problem. Metoden gör det möjligt att jämföra den rådande situationen för invandrare i Sverige i kontrast till partiernas ideologier. Genom att göra en studie där det undersöks inom det ideologikritiska perspektivet, kommer begreppsteorin som teori underlätta arbetat hur partierna beskriver *varat*, *börat* och *görat* utifrån frågeställningar. Teorin underlättar att studera kontexter och innebär vilket driver resultatet framåt så forskningsfrågorna i denna studie kan besvaras.

4.1 Kvalitativ textanalys

En kvalitativ textanalys används för bland annat texter som inte ska räknas eller mätas utifrån ett kvantitativt avstamp eller där någonting ska presenteras som siffror. Den kvalitativa textanalysen är lämplig för sådana studier som kan belysas med hjälp av innehållsanalys. (Bergström & Boréus, 2012). Tillvägagångssättet för att kunna göra en bra innehållsanalys är viktigt och beskriver kodschema med kodningsinstruktioner och kodningsenheter. En dubbelkodning och pilotstudie kan vara viktigt att ha, vilket också förstärker studiens validitet och reliabilitet (Bergström & Boréus, 2012:56).

4.2 Val av metod

Då studien har som syfte att analysera och jämföra Socialdemokraternas och Moderaternas integrationspolitik för att se hur dessa två partier kan se möjligheterna och utmaningarna kring invandring och integration kommer olika typer av texter och policydokument av partierna läsas och jämföras. Detta kommer göras med inslag ur ett ideologikritiskt perspektiv och en kvalitativ textanalys så att studiens syfte och forskningsfrågorna besvaras på ett bra sätt. Jag bedömer att den kritiska ideologikanalysmetoden som presenteras nedan är relevant i förhållande till Hermansons begreppsteori som jag har valt i min studie och även till studiens syfte och frågeställningar. Hermansons begreppsteori innefattar tre olika begrepp som kräver utförliga och genomträngande svar på samma sätt som forskningsfrågorna. Hermansons teori om ideologi är som en modell för praktiska tänkande där vissa premisser i form av värden och verklighetsbeskrivningar leder till en handlingsorienterad slutsats (Bergström & Boréus, 2018:145). Förutsättningen som behövs är att förena text och uträtta det utförliga svar som efterfrågas i forskningsfrågorna, syfte och teorin. Bergström & Boréus skriver för att kunna analysera ideologier utifrån ett ideologikritiskt perspektiv kan man se en synlig del av en ideologi, som exempelvis i ett partiprogram, och det som skrivs och sägs implicit i ett partiprogram. Den ideologikritiska analysen kan genomföras genom att först analysera själva texten och att analysera texten i dess kontext och att kontexten i sig beskrivs (Bergström & Boréus, 2012:160). Bergström & Boréus menar på att man kan kika på ideologikritik, idealtyper och dimensioner som analysverktyg. För att kunna studera partiprogram, valmanifest och olika policydokument är ideologikritik utmärkt sätt för att kunna ha fokus att finna det implicita av ett ord och av en text.

4.3 Kritisk ideologianalys

Kritisk teori och ideologikritik är två termer som bygger på Frankfurtskolan och dess marxism. Skolan har sin början av 1930-talet då vänsterfilosofen Max Horkheimer blev chef över institutet. Ideologikritik är inte vetenskap utan beskrivs som ett sätt att få fram en förklarande bild av verkligheten. Kritisk teori är en uppfattning av marxismen som Horkheimer gjorde, och har sin grund från den traditionella beskrivningen av marxismen, nämligen i kritik av den politiska ekonomin. Enligt Horkheimer en närvarande och inre kritik av det existerande samhället. (Therborn, 1976:1). Inom forskning används kritisk teori vid analyserande av allt från politiska policydokument, partiprogram, motioner, lagförslag till texter av politiska ledare och politiska debatter. Här nedan benämns allt som texter för att förenkla det hela. Vid kritisk ideologianalys studeras fakta med hänsyn till den omkringliggande världen och dess inrymmande värderingar. Även till de ideologiska föreställningar och de sociala pågående konflikter inom det område där fakta uppträder.

I analysen som utförs handlar det kritiska om att plocka ut *på vilket sätt* ideologiska föreställningar fungerar som sammansatta moment inom betydande samhällsliga maktstrukturer. (Bergström & Boréus, 2018:156–158).

Genom att ställa frågorna ”vilken verklighet handlar texten om?”, ”vilken kontext används orden och texterna i?” samt ”vem är mottagaren av texten?” går det att finna vilka bakomliggande värderingar och begripliggöra den latent delen som ligger till grund till att ett ord och en mening används. En texts innebörd uppfattas olika av olika människor där en person uppmanas till ett visst agerande medan en annan person uppmanas till ett helt annat handlande. Genom att analysera ett ord, typsnitt och hur meningarna är uppbyggda kan textens budskap kartläggas (Bergström & Boréus, 2012:161). En ideologianalys har med andra ord två syften; dels analysera vad som faktiskt sägs eller skrivs, dels analysera hur detta sätts i ett större sammanhang. Att finna olika former av uttryck när det gäller att se på saker och ting ur olika perspektiv kan ske på olika sätt. Bergström & Boréus menar på att en tankekonstruktion kan vara en form av föreställning om verkligheten och hur varje individ borde agera. Genom normativa påståenden kan verkligheten ske genom att individen uttrycker saker i form av olika idéer utifrån ens egen agenda. Bergström & Boréus tar exempel på att ingen bör stänga ut etniska minoriteter från arbetsmarknaden i ett land. Bergström & Boréus skriver vidare om att ideologier kan bestå av beståndsdelar som tillsammans bildar ett sammanhållet system (Bergström & Boréus, 2012:140–141).

Beståndsdelarna är premisser (som syftar på exempelvis synen på rättvisa), verklighetsomdöme (som syftar på företeelser och förhållanden i samhällen) och handlingsförslag (som syftar på hur man utformar styrelseskicket utformning) (Bergström & Boréus, 2012:141). Att använda ideologikritisk analys är att föredra när det gäller jämförande studie rörande partiprogram. I en jämförande studie mellan olika integrationsförklaringar från Socialdemokraterna och Moderaterna kan en ideologikritisk analys vara lämplig med fokus i dess officiella material för att där kunna tyda vad som faktiskt skrivs. Grundat i olika kontexter och värdeord används olika tillvägagångssättet för interpretera olika värderingar som är egentliga i det som kan påverka läsaren. Försöka klargöra innehållet i ideologin som studeras för att sätta detta till sociala fenomen och försöka upptäcka närvarande orättvisor.

4.4 Material

Som beskrivits i inledningen så har det funnits två statsbärande partier i Sverige utifrån ett historiskt och nutida perspektiv och det är dessa två partier som kommer jämföras i denna jämförande studie. Det material som kommer ingå i studien är material som kan avses som avstamp, direkt eller indirekt, inför riksdagsvalen 2014 och 2018. I denna jämförande studie är det partiprogram/idéprogram inför

riksdagsvalet 2014, två politiska riktlinjer i form av rapport 2017, samt valmanifesten inför riksdagsvalet 2018 för respektive parti. Materialen som används i studiens analys är det partierna själva uttryckt och publicerat kring integrationen på arbetsmarknaden. En del av materialen har därför varit tillgängliga och publicerat på partiernas egna hemsidor. Tanken med att jag valde de partipolitiska dokumenten, framför andra former av andra material är för att jag vill komma åt partiernas egna åsikter och uppfattningar som är i grund baserade på partiernas ideologi. Dessutom anser jag att de innehåller mest information om invandrare och arbetslöshet. Anledningen till att jag har valt att använda nutida material i studien dels för att hålla mig till studiens syfte, dels för att dokumenten har uppdaterats i en ganska jämna mellan rum i tidsutveckling.

4.4.1 Valet 2014

Material som undersöks är *Ett program för förändring* från Socialdemokraterna och *Moderaternas handlings- och idéprogram* från Moderaterna. De berörda programmen släpptes år 2013 inför valet 2014 och återfinns på respektive partis officiella hemsida.

4.4.2 Rapport och politiska riktlinjer 2017

Material som undersöks är *Trygghet i en ny tidkongress 2017, Politiska riktlinjer* från Socialdemokraterna och *Stärkt integration i ett öppet Sverige – arbetsgruppens rapport* till partistyrelsen 2017 från Moderaterna. Dessa två uppdaterade rapporter finns på respektive partis officiella hemsida.

4.4.3 Valet 2018

Material som undersöks är *Socialdemokraternas Valmanifest 2018* från Socialdemokraterna och *Nu tar vi tag i Sverige Valmanifest 2018* från Moderaterna. De båda programmen återfinns på respektive partis officiella hemsida.

4.5 Validitet och reliabilitet

Validitet i undersökningar handlar om att kunna välja rätt metod och välmotiverat texter för besvarande av varje forskningsfråga. Reliabilitet i undersökningar handlar om studien är byggd av korrekthet och exakthet i alla steg, mätning och tolkning av texter. Att studien är byggd av intersubjektivitet och intrasubjektivitet (Bergström & Boréus, 2018:41–42).

Bergström & Boréus skriver att reliabiliteten, som kan ses som att komma fram till samma svar

(intersubjektivitet), behöver vara tillräckligt god för att kunna vara relevant i alla studier. (Bergström & Boréus, 2012:42). Detta kan göras genom att flera individer gör samma test och kommer fram till samma resultat och då blir intersubjektiviteten god och därmed bra reliabilitet. Om validitet, som kan ses som relevansen av något för något (som denna studies relevans för kunskapsutvecklingen inom forskningsfältet), skriver Bergström & Boréus om att varje studie och hur dess upplägg i relation till uppsatta forskningsfrågor. I enkla bedömningsprocesser kan det, enligt Bergström & Boréus, finnas risk med att se till det denotativa och inte det konnotativa i ett sammanhang om man kodar ord och utifrån olika förutsättningar (Bergström & Boréus, 2012:82).

En uppsats och en studie behöver ha hög trovärdighet med bra tillförlighet och relevans för att kunna ses som något som tillför forskningsområdet med god validitet och reliabilitet. (Bergström & Boréus, 2012). Denna studie använder sig av material som utgör en relevant förstahandskälla då de har inhämtats från partiernas hemsidor och policydokument. Därför kan sådana fundamentala källor rationalisera arbetet med att undersöka det man verkligen åsyftas. Valet av material är viktig till att öka validitet i en studie och för att uppnå en tillfredställande validitet i uppsatsen måste den ge svar på den särskilda forskningsfrågan. Uppsatsens reliabilitet kommer förstärkas genom de adekvata materialen för uppsatsen granskas och analyseras vid flera tillfällen för att tolkningen ska vara välgrundat och hög trovärdig (Bergström & Boréus, 2012:42).

5 ANALYS

I detta avsnitt kommer Socialdemokraternas och Moderaternas integrationspolitik analyseras utifrån Hermanssons begrepteori för att besvara studiens syfte och frågeställningar. Analysen inleds genom att göra analys på respektive partiers partiprogram och valmanifest var för sig. Rubrikerna är sorterade efter årtal med äldst längst upp och sedan stigande årtal neråt i kapitlet.

Analysen är skriven som så att det dokument som analyseras presenteras längst upp. Texten under är analysen som tagits fram genom kritisk ideologianalys och begreppsteorin. Om det förekommer fakta i analysen så står källan i den mening. Ibland visas ett stycke ur en text i kursiv stil och den texten är tagen direkt från valt material. Den kursiva texten omges av citationstecken för att markera att det är originaltexten. Under varje kursivt stycke presenteras den analys som tagits fram med hänsyn till värderingar, ideologiska föreställningar och sociala konflikter. Inga källor står efter analystexten då det är hur jag har tolkat texterna och det material som har studerats. Källan för materialet står i citaten samt att det presenteras i varje stycke vad det är som analyserats.

I detta kapitel kommer även en tabell redovisas för arbetsmarknadsintegration utifrån respektive partis integrationspolitik som en jämförelsemodell för de som vill snabbt få en överblick över studiens resultat

Avslutningsvis sammanställs en sammanfattning baserat på analysen över partiernas verklighetsuppfattning (varat), framtidsvision (börat) och handlingsrekommendationer (görat) av den svenska arbetsmarknadsintegration.

5.1 Ett program för förändring (2013) från Socialdemokraterna

I Socialdemokraternas partiprogram från 2013, *Ett program för förändring*, framgår att ojämlikheter och arbetslöshet har ökat i Sverige och dessutom har det blivit svårare att komma tillbaka till arbetsmarknaden. Antalet kvalificerade och utvecklande arbeten har ökat, men också antalet jobb med osäkra anställningsvillkor (Socialdemokraterna, 2013:20). Socialdemokraternas mål inom arbetsmarknadspolitiken är att skapa full sysselsättning. Partiet anser att en aktiv arbetsmarknadspolitik gör det lättare för arbetslösa att hitta nya jobb och arbetsgivare för att få tag på personal med kompetens de behöver.

Med fullsysselsättningsgrad och fullt kapacitetsutnyttjande kan både (de ansvariga) möta framtidens demografiska utmaningar. Samhället kan nå full sysselsättning på arbetsmarknaden genom företagande, uppmuntran till kreativitet och skapande av goda förutsättningar för människors arbete. Socialdemokraterna siktar till att både tillverkningsindustrin och tjänstesektorn ska bidra till flera jobb utifrån den svenska arbetsmarknadsmodellen som garanterar de anställdas villkor.

Socialdemokraternas hävdar att arbetsmarknaden behöver en arbetsrättslig lagstiftning som skyddar alla arbetare (Socialdemokraterna, 2013:29 - 31).

”Varje människa har rätt och skyldighet att efter förmåga delta i arbetslivet. Alla har rätt till ett meningsfullt arbete” (Socialdemokraterna, 2013).

Socialdemokraterna menar att ha eget arbete är en grundläggande faktor till att få vara med i det gemensamma samhället och varje individ har både rättighet och skyldighet till att vara deltagande i arbetslivet.

”I vårt samhälle finns också rasistiska strukturer, som begränsar vissa människors liv samtidigt som de ger andra privilegier. Rasismen bygger på en uppdelning av olika tänkta folkgrupper och försvarar en ojämlikhet i makt och resurser mellan dem”(Socialdemokraterna, 2013:12).

Socialdemokraternas övertygar att den rasistiska strukturen som finns i samhället ger vissa privilegier och begränsar andra. Dessa strukturer bygger på en uppdelning av olika tänkta folkgrupper. Socialdemokraterna skriver att sysselsättningsnivån, lön och möjligheterna på arbetsmarknaden är idag kopplade till vad personen har för: etnicitet, religion, hudfärg, och kulturell tillhörighet. Socialdemokraterna vill motarbeta betraktelsesättet som kopplar klasstrukturer, platser och fattiga grupper till etniska problem i samhällsdiskussionen.

”Det bästa sättet att motarbeta rasism är att stärka jämlikheten genom att skapa full sysselsättning och utveckla den generella välfärdspolitiken. Kampen mot rasism handlar också om att bekämpa fördomar. Socialdemokraterna är ett antirasistiskt parti, som strävar efter jämlikhet oavsett hudfärg, etnisk och kulturell tillhörighet eller religion”
(Socialdemokraterna, 2013:13).

Socialdemokraterna tror att välfärdspolitiken utvecklas och full sysselsättning skapas om jämställdheten förstärks och rasism motarbetas. Socialdemokraterna beskriver sig som ett antirasistiskt parti och målet är att alla ska vara jämlika oavsett hudfärg, religion, etnisk och kulturella tillhörighet. Partiet vill arbeta för interkulturalitet och jämlikhetspolitiken måste riktas mot alla former av maktstrukturer. Med detta hävdar partiet att insatser ska användas till att möjliggöra arbete och egen försörjning, rätt till utbildning.

”Målet för socialdemokratin är att utjämna dessa maktskillnader, för att på så sätt öka friheten i Samhället”(Socialdemokraterna, 2013:7).

Socialdemokraterna förstärker att frihet, jämlikhet och solidaritet är viktiga beståndsdelar inom jämlikhetsarbetet. Partiet anser att man genom jämlikhet kan uppnå frihet. Socialdemokraterna hävdar att jämlikhet är en förutsättning för en verklig mångfald i samhället eftersom människor får möjlighet att följa sin fria vilja som i fortsättning leder till individuella och samhälleliga utveckling.

”Sverige ska erbjuda en trygg fristad åt människor som tvingas fly från förföljelse och våld. Vi vill ha en generös och reglerad invandring. Alla kommuner har ett ansvar att ta emot flyktingar och alla insatser ska syfta till att möjliggöra arbete och egen försörjning, rätt till utbildning och en egen bostad” (Socialdemokraterna, 2013:24).

Socialdemokraterna försäkrar att Sverige ska ge trygghet och möjligheter till egen försörjning, utbildning, eget arbete till invandrarna som bosätter sig i landet. Socialdemokraterna övertygar att den generösa flyktingsmotagande i Sverige ska vara reglerat. Partiet kämpar för en jämlikhet oavsett hudfärg, religion, etniska och kulturell tillhörighet och siktar sig mot alla former av maktstrukturer och av över- och underordning som ses i ett helhetsperspektiv där de förtryckande strukturer samverkar och förstärker varandra. Socialdemokraterna eftersträvar att utjämna dessa maktskillnader så att de inte ska begränsa människans rättighet till ett bra liv. Varje kommun står för ett stort ansvar på hur de ska integrera flyktingarna och alla insatser ska användas till att möjliggöra arbete och egen försörjning, rätt till utbildning och egen bostad.

5.2 Nya Moderaternas handlingsprogram 2013

För Moderaterna är strävan mot full sysselsättning det främsta sättet att förbättra samhället. När alla som vill och kan jobba också har ett jobb att gå till växer tryggheten för den enskilda, hushåll får egen försörjningsförmåga och intäkterna till välfärden säkras. Strävan mot full sysselsättning är det bästa sättet att skapa sammanhållning och minska klyftorna i ett samhälle. (Nya Moderaterna, 2013:5).

I Nya Moderaternas handlingsprogram från 2013 garanterar Moderaterna full sysselsättning för arbetsföra invånare. Alla som kan och vill jobba ska ha ett arbete att gå till. Partiet anser att eget arbete ger gemenskap och skapar en känsla för hela av att vara behövd, samtidigt det ger egenmakt genom en egen inkomst och lägger grunden för hela samhällsekonomi.

”Ett stort problem på arbetsmarknaden är att ungdomar och utrikes födda har svårare än andra att få jobb” (Nya Moderaterna, 2013:6).

Moderaternas övergripande mål på arbetsmarknaden är att förbättra dess funktion och skapa förutsättningar så att flera kan gå från utanförskap till arbete. Eftersom partiet ser det rådande arbetslöshet bland utrikes födda och inrikes ungdomar som ett problem.

”Moderaterna tar utgångspunkt i alla människors lika värde och förmåga att växa givet sina egna förutsättningar. Alla ska ha rätt till respekt för sin person och sina känslor – oavsett etnicitet, religion, bakgrund, kön, ålder eller sexuella läggning. Dessa faktorer ska inte påverka individens rättigheter”. (Nya Moderaterna, 2013:3).

Partiet vill bygga flera broar från de olika välfärdssystemen in på arbetsmarknaden. Att förhindra människor med arbetsförmåga hamnar i långvarig offentlig försörjning och därmed långvarigt utanförskap. Moderaterna försöker ha för avsikt att stötta grupper som står långt ifrån arbetsmarknaden med utbildningsinsatser och sänka svårigheterna genom att erbjuda subventionerade anställningar. Arbetsförmedlingen ska rusta upp människor som står långt ifrån arbetsmarknaden och matcha de arbetslösa med lediga jobb.

”Sverige ska vara ett land präglad av en generös och human asylpolitik. Samtidigt ska mottagandet vara rättssäkert och tydligt reglerat. För att öppenhet och solidaritet ska bibehålla ett starkt stöd behöver dock integrationen fungera bättre”. (Nya Moderaterna, 2013:11).

Moderaterna påstår att det är gynnsamt att många människor kommer till Sverige men samtidigt för att kunna ta del av migrationens positiva effekter krävs det att dessa människor snabbt etableras och blir självförsörjande. Insatser ska göras för att ytterligare stärka möjligheterna att tidigare etablera invandrare på arbetsmarknaden.

”Brister i integrationen beror på till stor del dåligt fungerade system och strukturer” (Nya Moderaterna, 2013:11).

Moderaterna belyser att integrationsutmaningarna är idag relaterade med arbetsmarknadspolitiken, det är svårt för utrikesfödda att komma in på arbetsmarknaden. Integrationsutmaningar inbegriper ett stort utanförskap samt svårigheter att komma in det svenska samhället.

Moderaterna föreslår fyra viktiga hjälpmedel som hjälper integrationen att fungera bättre. Det är att förstärka drivkrafter att arbeta, satsningar på skolor i socialt utsatta områden och arbete mot diskriminering och förbättrade villkor för företagande. Partiet anser att invandrare som deltar i

svenskundervisning ska genom en lärlingsintroduktion så snabbt som möjligt ha möjlighet att komma ut på arbetsmarknaden. Det är också av yttersta vikt att det blir enklare att validera de kunskaper man redan har med sig till Sverige för att bättre ta tillvara på människors kompetens. Invandrares utbildningar och examina ska ha giltighet i Sverige och att de asylsökande inom kort ska få möjlighet att börja arbeta eller utföra praktik. Partiet hävdar att förändring på den punkten leder till fler människor i arbete och därmed att flera får chansen att integreras i det svenska samhället (Nya Moderaterna, 2013:11).

För att öka individens dragningskraft på arbetsmarknaden måste insatser göras och skärpta krav gällande försörjningsstöd tas. Moderaterna vill fokusera på RUT- avdraget vilket ha varit en viktig språngbräda på den svenska arbetsmarknaden särskild för nyanlända kvinnors deltagande på arbetsmarknaden.

5.3 Trygghet i en ny tidkongress 2017, Politiska riktlinjer från Socialdemokraterna

Socialdemokraterna lägger stor vikt på sammanhållning och tillit för att nå ökade jämlikhet och rättvisan i samhället. Socialdemokraterna arbetar hård för att minska de klyftor som hindrar människor från att växa och utvecklas genom att göra investeringar i utbildning och arbete så att rättvisan ökar.

Socialdemokraterna påstår att arbetslösheten bland invandrare beror på låg utbildningsnivå och erfarenheter de har i bakgrunden. Partiet anser att det kräver insatser för att underlätta integrationen och rusta människor med språkkunskaper och utbildning som leder till jobb. Det kräver snabbspår tillsammans med arbetsmarknadens parter för att få mer invandrare på arbetsmarknaden. Partiet syftar till att arbetskraftsdeltagande bland utrikes födda ska öka.

” För att pressa tillbaka arbetslösheten kommer det att krävas utbildningsinsatser, mer språkundervisning, bättre och snabbare validering av tidigare yrkeserfarenheter och utbildning. Det behövs också enklare vägar in på arbetsmarknaden. Skillnaden i sysselsättningsgrad mellan inrikes- och utrikesfödda ska minska ”. (Socialdemokraterna, 2017:11).

Socialdemokraternas mål för full sysselsättning omfattar flera vägar till jobb och utbildning, bättre matchning. Partiet har satsat på att göra det billigare att anställa de som har varit arbetslösa. Målet är att få mer än 100 000 nyanlända ut på arbetsmarknaden. För att klara kompetensförsörjningen i Sverige krävs fler utbildningsplatser i bristyrken och fler karriärvägar. Alla som är arbetslösa ska erbjudas validering och utbildning för att kunna bli anställningsbara. Samtidigt ska individen vara

skyldig att gå utbildningar för att skapa nödvändig kompetens. Olika former av subventionerade anställningar som nystartsjobb, extratjänster och beredskapsjobb är en språngbräda för den som har svårt att få jobb. Subventionerna ska byggas ut för att svara mot det ökade behovet av enklare vägar in på arbetsmarknaden. Partiet syftar till att skapa flera broar mellan arbetsgivare och personer med anställningsstöd så att det blir enklare att anställa också för privata arbetsgivare.

Sedan år 2011 har Sverige gett skydd åt över 140 000 asylsökande, detta har varit statens största humanitära insats någonsin och genomförts i samarbete med landets kommuner, och statliga myndigheter, enskilda, organisationer och folkrörelse. Socialdemokraterna belyser trots stramare regler att fortsätta ta ansvar för migrationen i världen. Men denna process kräver insatser och förutsättningar på arbetsmarknaden. Det ska finnas förutsättningar att ta emot asylsökande på ett bra sätt och ge de som får stanna förutsättningar att bo och arbeta. Svensk arbetskraftsinvandring ska därför fokuseras på yrken där det råder stor brist och där rätt kvalifikationer inte går att hitta på den svenska arbetsmarknaden. Jobb som kräver kort eller ingen utbildning ska i första hand tillsättas med arbetslösa personer som redan bor i Sverige (Socialdemokraterna, 2017).

5.4 Stärkt integration i ett öppet Sverige – arbetsgruppens rapport till partistyrelsen från Moderaterna.

”Vi menar att alla människor föds med drivkrafter och egen förmåga. Vi tror att dessa drivkrafter är stora hos människor som flytt till Sverige för att skapa sig ett bättre liv. Då är det viktigt att samhället möter upp denna vilja så tidigt som möjligt med insatser som ger förutsättningar för jobb, bostad och språkkunskaper”. (Nya Moderaterna, 2017:19). I nya Moderaternas rapport ”Stärkt integration i ett öppet Sverige – arbetsgruppens rapport till partistyrelsen från 2017” finns olika riktlinjer som är relaterade till nyanländas etablering. Partiet lägger stort vikt på dubbelt ansvar hos både individer och samhället, härvidlag ska dessa två möta individens drivkrafter.

Om de flesta jobb kräver en utbildning så är det inte orimligt att förvänta sig att den som saknar utbildning skaffar sig det. Om de flesta jobb kräver att man kan språket är det inte orimligt att förvänta sig att den som inte kan språket lär sig det (Nya Moderaterna, 2017:18).

Partiet anser att individen har stort ansvar att göra sig anställningsbar inom etableringsuppdraget i hög grad som hen tilldelas möjlighet. Moderaterna menar att invandrarna är skyldiga att skaffa sig utbildning och lära sig språket för att göra sig anställningsbar på arbetsmarknaden

Vidare skriver partiet i rapporten att många invandrare som kommer till Sverige har lågt eller bristfällig utbildningsbakgrund. Under 2014 hade 36 procent av de invandrare med etableringsplan nio års utbildning eller mindre. Vilket orsakar arbetslöshet i samhället då Sverige har extremt få arbeten som inte kräver utbildning eller förkunskaper. Därför hävdar Moderaterna att aktivitetskraven för lågutbildade människor bör ökas i form av obligatoriska aktivdeltagande i undervisningar och godkänt resultat för fortsatt ersättning. Detta aktivitetskrav förtydligar skyldigheten att delta i den obligatoriska samhällsinformationen (Nya Moderaterna, 2017:25–26).

Moderaterna förtydligar att arbetsmarknaden i Sverige är idag beroende av invandrarnas insatser. Många utrikesfödda utgör ett viktigt tillskott i arbetsmarknaden och bidrar till såväl företags som välfärdsverksamheters kompetensförsörjning. En del av de som kommer till Sverige har en bakgrund inom yrken som behövs i arbetskraften. För att ta till vara på dessa insatser på arbetskraft och möjligheter ska politikerna spela roll genom att skapa förutsättningar för arbetsgivare att växa och anställa. För att underlätta vägen till jobb ska undervisningen i SFI vara yrkesinriktade. Vilket innebär intensiv svenska med fokus på yrkesspråk, orienteringskurser med nödvändig kunskap för att veta hur respektive yrke fungerar i Sverige och möjlighet att komplettera sin utbildning för svenska förhållanden på högskole- eller gymnasienivå. Moderaterna vill anför en matchningsanställning möjlighet för invandrare som har varit arbetslös under lång tid genom att arbetsförmedlingen för möjlighet att anvisa till en anställning hos en aktör som matchar en som har varit arbetslös under längre tid. Den arbetslösa ska erbjudas handledning och kompetensutveckling och matchningsaktören (t.ex. rekryteringsföretag eller bemanningsföretag) kommer att fungera som ett aktivt stöd mellan arbetsgivaren och den anställda då både arbetsgivaransvaret och ansvaret för utbildning ligger hos matchningsaktören (Nya Moderaterna, 2017:27–30).

5.5 Socialdemokraternas Valmanifest 2018

I Socialdemokraternas valmanifest 2018 framlägger Socialdemokraterna att alla som kan jobba ska jobba (Socialdemokraterna, 2018:9), och det är huvudvillkoren för människan att uppleva frihet. Socialdemokraterna är medvetna om att svenska integrationspolitiken står för utmaningar på grund av segregation och bristande i svenska språket.

”Jobb och svenska för alla. Det finns inga genvägar –den vuxna, arbetsföra människa som ska bli del av det svenska samhället måste jobba och kunna tala svenska”.

(Socialdemokraterna, 2018:15).

Socialdemokraterna menar att språk är nyckeln till att få komma in i arbetsmarknaden samt snabbare kunna etablera sig i samhällsgemenskapen. Det behövs ett starkt samhälle som kan åtgärda med

insatser för att underlätta integrationen och rusta människor med språkkunskaper och utbildning som leder till jobb.

Till detta vill partiet genomföra olika vägar och möjligheter för att bryta ner segregationen. Socialdemokraterna fokuserar i större omfattning på att ha högre krav på språk och utbildning som ger möjlighet till egen försörjning. Partiet syftar till att korta ner tiden för vägen till jobb genom att införa en språkplikt för alla nyanlända så att alla som lever i Sverige ska kunna svenska. Skapa fler och snabbare vägar in i jobb, med särskilda insatser riktade mot invandrarkvinnor och införa etableringsjobb som kombinerar utbildning och arbete för nyanlända och de långtidsarbetslösa i linje med överenskommelsen mellan olika arbetsorganisationer. Partiet vill begränsa arbetskraftsinvandringen så att jobb med låga utbildningskrav där det inte råder arbetskraftsbrist går till arbetslösa personer i Sverige. Öppna förskolor med språkinriktning, en föräldraförsäkring som underlättar studier i svenska och en modell för språkträning för anställda i välfärden som behöver förbättra sin svenska (Socialdemokraterna, 2018:15).

I valmanifesten syftar Socialdemokraterna mer till kollektiva lösningar än på individualism så att alla ska ha samma möjligheter oavsett omständigheterna. Partiet anser att det behövs ett starkt samhälle som kan åtgärda med insatser för att underlätta integrationen och rusta människor med språkkunskaper och utbildning som leder till jobb (Socialdemokraterna, 2018:18).

5.6 Nu tar vi tag i Sverige Valmanifest 2018, Moderaterna

Moderaterna skriver i valmanifest 2018 att arbetsmarknaden idag är tudelad, där en större andel arbetslösa har en lång väg till att få jobb (Nya Moderaterna, 2018:6). Dessutom är bristen på arbetskraften stor både inom välfärden och näringslivet. Det som Moderaterna prioriterar i högst är att se till att staten måste ge flera jobb, öka tillväxten och värna ett samhälle som håller ihop.

”Men varje människa som hamnar i utanförskap förnekas möjligheten att bygga en framtid utifrån sin egen vilja och förmåga. Utanförskapet kommer även med ett högt pris för hela samhället. Varje krona som går till bidrag är en krona som hade kunnat gå till skolan, polisen, vården eller omsorgen” (Nya Moderaterna, 2018:7).

Idag är arbetslösheten i Sverige inte jämnt fördelad, utan drabbar dem som av olika skäl har svårt att komma in på arbetsmarknaden. (Nya Moderaterna, 2018). Det gäller framförallt nyanlända, invandrare och unga. Moderaterna hävdar att den som inte får sitt första jobb får hellre aldrig sitt

andra eller tredje jobb. Därför denna utveckling ska brytas ner så att alla får chansen till ett jobb. Insatserna ska syftas till jobben blir fler och vägarna till jobben blir enklare. Det är viktigt att invandrarna kommer in på arbetsmarknaden under sina första år annars riskerar man att fastna i ett långvarigt bidragsberoende som leder oftast till ett livslångt utanförskap. Livslånga utanförskap är kostsamma både för individer, familjer och för staten och kommunen.

För en fungerande integration behöves att alla ska kunna jobba och försörja sig själva. Moderaterna föredrar att de pengarna som går till bidrag till dem som kan jobba ska istället gå till polis, skola eller sjukvård.

Moderaterna har presenterat ett samlat skarpt krav för invandrare som gör det omöjligt att leva på bidrag år efter år. Kravets centrala faktor är att få så många invandrare som möjligt att anstränga sig språket för att senare ska snabb komma in i arbetsmarknaden. Dessa krav omfattar bland annat att: inför ett bidragstak – så att det alltid lönar sig att börja jobba. Tidsbegränsa aktivitetsstödet för den som är arbetslös men kan jobba. Öka kraven på motprestation för att få försörjningsstöd. Inrätta en tvåårig yrkesskola med fokus på, yrkesämnen och svenska, införa utbildningsplikt för nyanlända som saknar grundskoleutbildning. Inför inträdesjobb, en slags lärlingsanställning med arbete och praktik. (Nya Moderaterna, 2018:7&15).

Partiet vill tredubbla taket i RUT- avdraget till 75 000 kronor per person och år, och även vidga RUT till att också omfatta flyttjänster, tvättjänster och tryggtjänster så att möjligheten till egenförsörjning för invandrarna breddas ut. Insatser för rådgivning och mentorskap till stöd för företagande ska utvecklas. Arbetsförmedlingen ska läggas ner och istället ska den ersättas med fler mindre effektiva myndigheter. Helst fristående aktörer ska ha ansvaret för att matcha lediga jobb med de jobbsökande (Nya Moderaterna, 2018:8).

Moderaterna eftersträvar en stramare migrationspolitisk, istället ska man fokusera på de människor som redan sökt asyl och bor i landet för att de inte ska hamna i passivitet under tiden de väntar på beslut. Istället ska de efter de fått ett ja att få stanna kvar börja fokusera tydligare på svenska språket, jobb och utbildning. Migrationspolitiken måste ta ställningstagande till de integrationsproblem som pågår i landet, utifrån detta ska Sverige ta emot färre asylsökande framöver. Tillfälliga uppehållstillstånd ska gälla som huvudregel med krav på egen försörjning och kunskaper i svenska för permanent uppehållstillstånd (Nya Moderaterna, 2018:15).

5.7 Arbetsmarknad och integration

Tabell: Denna tabell visar likheter och skillnader mellan Socialdemokraterna och Moderaternas integrationspolitik på arbetsmarknaden

Arbetsmarknad och integration	Socialdemokraterna	Moderaterna
Verklighetsuppfattning	<p>Ojämlikheter och arbetslöshet har ökat.</p> <p>Rasistiska strukturer har skapat en ojämlik uppdelning i samhället.</p> <p>Segregation pga. etnisk bakgrund gör svårt för många att få jobb och kunna försörja sig</p> <p>Sysselsättningsnivån, lön och möjligheterna på arbetsmarknaden är idag kopplade med etnicitet och bakgrund.</p>	<p>Arbetslösheten är hög bland invandrare.</p> <p>Utrikesfödda har svårt att komma in på arbetsmarknaden.</p> <p>Många invandrare lever på olika former av bidrag.</p> <p>Integrationen har misslyckat</p> <p>Brister i integrationen beror på dåligt fungerade system och strukturer.</p> <p>Utanförskap orsakar ett högt pris för hela samhället.</p>
Framtidsvision	<p>Full sysselsättning.</p> <p>Göra enklare för arbetslösa att komma in på arbetsmarknaden.</p> <p>Fokuserar på att öka deltagande bland utrikesfödda i arbetsmarknaden.</p> <p>Ett jämlikt samhälle oavsett etnisk bakgrund.</p>	<p>Förbättra och utveckla integrationen på arbetsmarknaden genom att skapa förutsättningar.</p> <p>Förbättra möjligheter för arbete och motverka utanförskap.</p> <p>Flera människor ska kunna leva på egen försörjning.</p> <p>Skarpa krav i försörjningsstödet.</p>
Handlingsrekommendationer	<p>Främja företagande och underlätta förutsättningar som ökar på arbete.</p> <p>Föreina yrkesliv med utbildning leder till jämställd arbetsmarknad.</p> <p>Rasism ska bekämpas genom full sysselsättning.</p>	<p>Avdrag av dagsersättning eller försörjningsstöd leder till mer motivation till arbete.</p> <p>Främja faktorer som skapar fler arbete.</p> <p>Förbättra villkor på arbetsmarknaden.</p> <p>Bättre integration leder till minskat utanförskap.</p>

5.8 Sammanfattning gällande de tre begreppen

Uttaget ur analysen ovan sammanfattas här respektive partiers verklighetsuppfattning, hur det ser ut idag, respektive partis framtidsvision, de mål och förslag de har, och slutligen respektive partis handlingsrekommendationer som beskriver hur de tar sig från nutiden till målet.

5.8.1 Socialdemokraternas verklighetsuppfattning

Arbetslösheten har ökat i Sverige och det är svårt att komma in på arbetsmarknaden. De rasistiska strukturer som råder i samhället beror på uppdelning av folkgrupper som tänker olika.

Sysselsättningsnivån, lön och möjlighet till jobb är kopplade till vad en person har för etnicitet, religion, hudfärg och kulturell tillhörighet. Inom arbetet för jämställdhet är frihet, jämlikhet och solidaritet viktiga beståndsdelar. Partiet lägger stor vikt på sammanhållning, tillit och att öka jämlikheten i samhället. Partiet arbetar hårt för att minska klyftorna mellan människorna och detta görs genom att investera i utbildning och arbete. Att arbetslösheten är hög bland invandrare beror på låg utbildning och de erfarenhet de har med sig. Partiet har satsat på att det ska bli billigare att anställa de som varit arbetslösa. Sverige ger skydd åt flyktingar vilket är en stor insats för staten och det är ett samarbete med alla kommuner, enskilda och statliga myndigheter, organisationer och folkrörelser. Alla som kan jobba ska jobba, utmaning inom integrationspolitiken beror ofta på segregation och bristande i det svenska språket. Språk är nyckeln till arbete samt att ta till sig samhället. Partiet ser mer till kollektiva lösningar än individualism, att alla ska ha samma möjligheter och till det behövs ett starkt samhälle som underlättar för integration och därmed rusta människor med språkkunskaper och utbildning som leder till jobb.

5.8.2 Socialdemokraternas framtidsvision

Ett av Socialdemokraternas mål är att skapa full sysselsättning och en aktiv arbetsmarknadspolitik gör det lättare för arbetslösa att hitta nya jobb. Ett jobb är en grundläggande faktor till att få vara med i det gemensamma samhället. Partiet vill motarbeta klasstruktur och fattiga grupper som kopplas till etniska problem i samhället. Som ett antirasistiskt parti har de som mål att alla ska vara jämlika oavsett hudfärg, religion, etnisk tillhörighet eller kulturell tillhörighet. Jämlikhet är en förutsättning för mångfald i samhället och att människor ska få möjlighet till individuell och samhällelig utveckling. De ser gärna att Sverige ger en trygghet och möjlighet för invandrare till egen försörjning, utbildning, samt arbete. För att underlätta integration krävs det insatser som att rusta människor med språkkunskaper, utbildning som leder till jobb. De vill att arbetskraftsdeltagande bland invandrare ska öka. Målet för full sysselsättning omfattar flera vägar till att få ett jobb, utbildning och bättre matchning. Målet är att få ut mer än 100 000 invandrare på arbetsmarknaden. Vill hitta vägar för att bryta ner sekretionen. Partiet ser på sikt att kunna inför förskolor med språkträning, föräldraförsäkring som underlättar studier i svenska samt språkträning för de som behöver förbättra sin svenska.

5.8.3 Socialdemokraternas handlingsrekommendationer

Vägen till full sysselsättning på arbetsmarknaden är företagande och uppmuntran till kreativitet. Att både tillverkningsindustrin och tjänstesektorn ska bidra till flera jobb. De tror att full sysselsättning

skapas då välfärdspolitiken utvecklas, om jämställdheten förstärks och rasism motarbetas. Insatser är vägen till att möjliggöra arbete, egen försörjning och rätt till utbildning. Förutom dessa insatser är det varje kommuns ansvar att integrera invandrare. För att svara på språkkunskaper och utbildning som leder till jobb så är lösningen ett snabbspår med alla parter inom arbetsmarknaden för att snabbare få ut invandrare på jobb. Utbildning är i yrken det råder brist inom för att nå målet om en anställning. För de individer som har svårt att få jobb skapas en språngbräda med subventionerade anställningar och att de tjänsterna byggs ut. Broar mellan arbetsgivare och personer med anställningsstöd. För att bryta ner segregationen så är en av vägarna högra krav på språk och utbildning. En annan väg är att korta ner tiden för vägen till jobb.

5.8.4 Moderaternas verklighetsuppfattning

Utmaningar inom integration är relaterade med arbetsmarknadspolitiken. Det är svårt för invandrare att komma in på arbetsmarknaden. Att inte ha ett jobb leder till utanförskap samt svårigheter att komma in i det svenska samhället. Finns olika riktlinjer för invandrares etablering och partiet anser att det är den enskilde individens ansvar att göra sig anställningsbar. Anställningsbar blir en person genom utbildning och att lära sig det svenska språket. Många invandrare som kommer till Sverige har låg utbildningsbakgrund. Arbetsmarknaden i Sverige är enligt Moderaterna beroende av invandrare, de ger ett tillskott i arbetsmarknaden. En del av de som kommer har en bakgrund i de yrken som det behövs arbetskraft i. Arbetslösheten är inte jämnt fördelad utan drabbar den som redan har svårt av olika skäl att komma in på arbetsmarknaden. Detta gäller främst nyanlända, invandrare och unga. Den som inte får sitt första jobb får heller inte sitt tredje jobb. Partiet har krav att få så många invandrare som möjligt att anstränga sig i språket för att sen komma in på arbetsmarknaden.

5.8.5 Moderaternas framtidsvision

Moderaterna vill ge full sysselsättning för arbetsföra invånare. De som kan och vill jobba ska ha ett arbete. Ett mål på arbetsmarknaden är att förbättra den så flera kan gå från utanförskap till arbete. Partiet vill bygga fler broar från de olika välfärdssystemen in på arbetsmarknaden. De vill att integrationen ska fungera bättre. Moderaterna vill införskaffa ett aktivitetskrav som gör det tydligt att delta i obligatoriska samhällsinformationer. De vill kunna ta tillvara på de invandrare som har bakgrund i de yrken som behövs i arbetskraften. Även de som har varit arbetslösa länge ska få chansen till jobb. Alla ska ha en chans. För att ha en fungerande integration behövs arbete till invandrare så det kan försörja sig. Partiet önskar tredubbla RUT-avdraget samt att det även innefattar

flyttjänster, tvättjänster och trygghetstjänster. Moderaterna eftersträvar en stramare migrationspolitisk.

5.8.6 Moderaternas handlingsrekommendationer

Moderaterna stöttar de grupper som står långt ifrån arbetsmarknaden och detta görs via utbildningar och sänka svårigheterna genom att erbjuda anställning där någon annan än arbetsgivaren betalar hela eller delar av den anställdas lön. Arbetsförmedlingen stöttar de som står långt ifrån jobb med stötting och matchning till lediga jobb. Insatser görs för att etablera invandrare på arbetsmarknaden. För att integrationen ska fungera bättre är vägen dit skolor i utsatta områden, arbeta mot diskriminering, bättre villkor för företagande. Vidare att ta vara på den kunskap och utbildning en invandrare redan har med sig till Sverige, att dessa utbildningar och examen ska vara giltiga i Sverige. Då arbeten utan utbildning är få inom landet är lösningen obligatoriskt deltagande i utbildningar med godkänt resultat för att få ersättning. Då Moderaterna vill ta vara på den kunskap en invandrare redan har så ska vägen till arbete gå genom yrkesinriktad SFI med fokus på yrkesspråk, kurser med hur respektive yrke fungerar samt att kunna komplettera sin examen med svenska på gymnasie- eller högskolenivå. Vägen till att ge jobb för de som varit arbetslösa länge vill Moderaterna att Arbetsförmedlingen ska ha matchningsanställning där aktörer matchas med de som varit arbetslösa länge. Moderaterna tror på att vägarna till jobb måste vara enklare och att en invandrare kommer in på arbetsmarknaden under sina första år. För att det ska löna sig att jobba vill partiet tidsbegränsa aktivitetsstöd, inrätta tvåårig yrkeshögskola där det lärs ut yrkessvenska och slutligen införa utbildningsplikt för de invandrare som saknar grundskoleutbildning. Slutligen tror Moderaterna på att rådgivning och mentorskap till stöd för de invandrare som vill starta eget företag. Arbetsförmedlingen ska läggas ner och istället ersättas av flera och mindre effektivare myndigheter.

6 RESULTAT OCH REFLEKTION

Detta kapitel kommer ämnas åt att sammanfatta och diskutera studiens analys och resultat som har kommit fram. Studiens syfte är att analysera Socialdemokraternas och Moderaternas integrationspolitik under perioden 2010 – 2020 för att se hur dessa två partier har för ställningstagande till den rådande arbetslösheten bland invandrare. Detta har gjorts med hjälp av en jämförande undersökning mellan de statsbärande partierna, nämligen Socialdemokraterna och Moderaterna integrationspolitik med inslag ur ett ideologikritiskt perspektiv samt utifrån Hermanssons begrepteori (som varat, börat och görat).

Genom att jämföra olika dokument som partierna tagit fram inför två olika val samt en uppdaterad politiska riktlinjer och en arbetsgruppens rapport har partiernas information kunnat jämföras utifrån frågeställningar.

6.1 Resultat

Resultat som har kommit fram i denna studie visar att Sverige är ett land som har mest integrationspolitiska insatser i välfärden. Trots att integrationspolitik i Sverige ligger i topp i världen utifrån olika kategorier så finns det stora skillnader i levnadsvillkor mellan utrikes födda och personer med svenska bakgrund. Detta enligt tidigare forskning som visade att 2018 uppgick arbetslösheten bland invandrare till 15,4 procent men den motsvarande siffran bland inrikes födda var 3,8 procent. Det tar i snitt 12 – 13 år för invandrare innan 50 % av de har uppnått en självförsörjandegrad. Anledningen till att arbetsmarknaden inte är rättvist indelat kan förklaras med att det pågår en ständig diskriminering som skapar ojämlikheter mellan invandrare i samhället. Mycket tyder på att invandrare från olika kontinenter blir olika behandlade inom den svenska arbetsmarknadsintegrationen där till exempel invandrare från Afrika och Mellanöstern har mindre chans att komma ut på arbetslivet och deras självförsörjningsgrad är lägst jämförd med invandrare från Europa. Detta kommer parallellt med respektive partiets verklighetsuppfattningar: Socialdemokraterna hävdar att rasistiska strukturer har skapat en ojämlik uppdelning i samhället, segregation på grund av etnisk bakgrund gör svårt för många att få jobb och kunna försörja sig samt sysselsättningsnivån, lön och möjligheterna på arbetsmarknaden är idag kopplade med etnicitet och bakgrund. Moderaterna säger att arbetslösheten är hög bland invandrare, de har svårt att komma in på arbetsmarknaden på grund av ett dåligt fungerande system och struktur i integrationen. Socialdemokraterna anser att ojämlikheten och arbetslösheten har ökat i samhället under arbetsmarknadsutvecklingen, då många kvalificerade arbeten lett till osäkra villkor på marknaden.

Moderaterna anser att arbetsmöjligheter i landet har ökats men många invandrare och unga står fortfarande långt ifrån arbetsmarknaden.

Precis som forskningen av MIPEX visar att ambitionen på integration i Sverige är högre än det som ges i praktiken på arbetsmarknaden. Den svenska integrationspolitiken är bra på att erbjuda goda demokratiska, sociala, och ekonomiska rättigheter men vägen för invandrare att komma in och bli etablerad på arbetsmarknaden är mycket svårt i verkligheten. Detta är på grund av den svenska integrationspolitikens funktion är komplicerad i praktiken. Från Socialdemokraternas sida är det svårt att upptäcka direkt förklaring om politiska ansvaret på hur vägen till arbetsmarknadsintegration ska förbättras, utan partiet lägger ansvaret antingen på samhället eller individen. Socialdemokraternas framtidsvision i partiprogrammet beskrivs att alla ska ha möjligheter till egen försörjning och arbete, men i 2018 års valmanifest så framhävs det allt mer att de som kan jobba ska jobba och att det på så sätt är ett huvudvillkor för att uppleva frihet. Partiet påstår även att integrationen försvåras på grund av invandrades brist på kvalifikation vilket resulterar att etableringen på arbetsmarknaden också försvåras då de saknar både rätt kunskap och kompetens. Återigen lägger partiet ansvaret på individen. Moderaternas framtidsvision är att partiet hävdar i sina partiprogram och valmanifest för både 2013 och 2018, att det ska finnas en strävan mot full sysselsättning för att på så sätt förbättrar samhället. Moderaterna har en ideologi som sätter den enskilde människans frihet i centrum. Däremot i sitt partiprogram från år 2013 tar Moderaterna utgångspunkt i alla människors lika värde och förmåga utveckla sina egna förutsättningar och att utgångspunkten att alla ska kunna ha respekt för sin egen person och sina känslor.

Precis som Katharina Natter (2020) skriver i tidigare forskningen att politiken drivs av flera faktorer än ideologi, så Socialdemokraterna och Moderaternas integrationspolitik drivs enbart inte av partiernas ideologi utan ideologin måste anpassas till den omständigheter samhället bärs på. Trots sin ideologi så formuleras det i Moderaternas att genom tillvägagångssätt så kan individens förutsättningar genomsyras och utifrån partiets ideologi - genom förslag som att förstärka drivkrafter att arbeta, satsningar på skolor i socialt utsatta områden och arbete mot diskriminering och förbättrade villkor för företagande.

Resultatet visar även att arbetsmarknadspolitiken och integrationspolitiken av dessa partier är idag sammankopplade med varandra i syftet att förbättra integrationen i Sverige. Socialdemokraterna har närmast sig Moderaterna framför allt då de vill gynna företagandet, något som Moderaterna alltid förespråkade. Moderaterna har alltid förespråkade att utveckla RUT-avdraget som innefattar flyttjänster, tvättjänster och trygghetstjänster i syftet att få de personer som har varit arbetslösa länge ska få

chansen till jobb. Liknande förespråkande framgår även i Socialdemokraternas partiprogram som säger att vägen till full sysselsättning på arbetsmarknaden är företagande, uppmuntran till kreativitet. Att både tillverkningsindustrin och tjänstesektorn ska bidra till flera jobb.

Resultatet visar att Socialdemokraterna och Moderaterna som har varit delaktiga i beslut inom etableringsformerna som fattats i svensk politik har ett stort inflytande på den rådande arbetslösheten bland invandrare, spelar ingen roll om de sitter i regeringen eller inte.

Idag görs det mycket på hemmaplan för att stå emot de integrationsutmaningar som förekommer i landet, och arbetslösheten bland invandrare är en av de politiska frågorna som tas på allvar av partierna. Partiernas handlingsrekommendationer siktar åt samma håll: Handlingsrekommendationer för Moderaterna omfattar bland annat att SFI undervisningen ska stärkas med arbetsmarknaden. Partiet vill införa krav för gottgörelse för att erhålla försörjningsstödet. Socialdemokraternas handlingsrekommendationer omfattar bland annat att bidra till ett mindre rasistiskt samhälle med hjälp av kommuners samarbete och öka sysselsättningen för invandrarna. Dessa rekommendationer är ett utav de förslag som föreslås av arbetsmarknadsdepartementet och utbildningsdepartementet. Integration för Moderaterna innebär framförallt att de nyanlända och invandrare som står längst ut för att få arbete i Sverige måste komma in i arbete i ett tidigt skede för att inte riskera att hamna i ett utanförskap under lång tid.

Resultatet visar även att handlingsrekommendationen ibland är olika för Socialdemokraterna och Moderaterna. Olikheterna kan ha sin grund i deras ideologiska bakgrund där Socialdemokrati betonar kollektivism och jämlikhet, medan Moderaterna betonar individualism och eget ansvar. Med kollektivism menar Socialdemokraterna att alla människor ska samarbeta med varandra och att alla är beroende av varandra. Partiet belyser att alla har samma rättigheter och skyldigheter för att kunna vara med och påverka och ta ansvar i samhället. Så de gemensamma rättigheter och skyldigheter är baserade på villkor, det grundläggande villkoret är arbetet. Med individualism menar Moderaterna att individen som bidrar till samhället kan få stöd från staten.

6.2 Reflektion

Utifrån de material som inhämtats från Socialdemokraternas och Moderaternas hemsida med fokus på respektive partiets integrationspolitik finns det fler likheter än skillnader på många punkter som gäller för både partierna. Partierna eftersträvar en mångfald och ett jämlikt integrationssystem som ger möjligheter till alla oavsett etnisk och kulturell tillhörighet, hudfärg och religion. Deras gemensamma mål är att förbättra och utveckla integrationen på arbetsmarknaden genom att fokusera på förutsättningarna som ökar deltagande bland utrikes födda i arbete. Socialdemokraterna och

Moderaterna är eniga om att integrationen inte fungerar som det ska och både partierna håller samman om att det är svårt för många invandrare att komma in på arbetsmarknaden. Skillnaderna mellan Socialdemokraterna och Moderaternas integrationspolitik ligger i metoden och hur de vill hantera problemen för att nå målen. Moderaterna tror att en väl fungerande integration kräver att möjligheterna kombineras med tydliga krav och förväntningar på individen. För att minska diskriminering tilldelar Socialdemokraterna flera myndigheter att utbilda sin personal och även öka på resurser till ombudsmannen mot etnisk diskriminering.

Socialdemokraterna och Moderaternas beskrivningar för invandrare och integration samt tillvägagångssätten för att få invandrare att etablera sig på arbetsmarknaden i Sverige har förts på ett sådant sätt att de ska uppnås. Hur detta har gjorts och ska göras, skett genom eget ansvar på likvärdigt tillvägagångssätt i de praktiska handling. Därför jag tolkar att ansvaret till mesta dels ligger på individen och den som vandrat in till Sverige.

Utifrån det drar jag en slutsats att Socialdemokraterna behöver tillämpa sin ideologi rent praktiskt i sin beskrivning kring den rådande integrationen, men att det kan behöva viss förtydligande kring vems ansvar som det ska ligga på när det gäller etablering i Sverige. Moderaterna kan tillämpa sin ideologi rent praktiskt, om än med viss anspelning till Socialdemokraternas ideologi, i sin beskrivning kring den rådande integrationen, men att det kan behöva viss förtydligande kring vems ansvar som det ska ligga på när det gäller etablering i Sverige för invandrare.

6.3 Förslag till vidare forskning

För den som ser denna studie som intressant och vill göra vidare forskning för att se hur statsbärande partier, utifrån sina ideologier, kan fler material från flera olika partiprogram och valmanifest från fler val och under flera olika decennier vara intressant att undersöka. Ju djupare en forskning är och kan bli, desto intressantare kan det finnas möjligheter att kunna se hur ett parti agerat under flera olika tidsaxlar och utifrån olika tidsenliga händelser när det gäller invandringsströmmar och utifrån integration och etablering i det svenska samhället.

Vill de veta mer om Sveriges insatser för människor på flykt sammanställer årligen Migrationsverket statistik. (Migrationsverket, 2019). Foldern finns elektroniskt och heter Sveriges flyktingkvot.

7 Referenser

- Arbetsförmedlingen, 2019. *Arbetsförmedlingen pressmeddelande*. [Online]
Available at:
<https://arbetsformedlingen.se/omoss/press/pressmeddelanden?id=0E19CCB9A3EF7545> [Använd 16 12 2020].
- Arbetsmarknadsdepartementet, 2020. *Ett Sverige som håller ihop*, Stockholm: Arbetsmarknadsdepartementet.
<https://www.regeringen.se/4af82d/contentassets/07a6da2f421f4dbb9b67a5b0dca4b7bf/handlingsplan-mot-segregation-201218.pdf> [Använd 25 12 2020]
- Bergström & Boréus, g. & K., 2012. *Textens mening och makt - metodbok i samhällsvetenskaplig text och diskursanalys*. 3 red. Lund: Studentlitteratur AB.
- Bergström & Boréus, G. & K., 2018. *Textens mening och makt - metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. 4 red. Lund: Studentlitteratur AB.
- Bäck & Möller, M. & T., 2003. *Partier och organisationer*. 6 red. Stockholm: Nordstedts juridik.
- Eklund & P. Larsson, J., 2020. *NÄR BLIR UTRIKES FÖDDA SJÄLVFÖRSÖRJANDE? av Entreprenörskapsforum*. [Online]
Available at:
https://entreprenorskapsforum.se/wpcontent/uploads/2020/04/Rapport_Sjalvforsorjning_web.pdf [Använd 12 12 2020].
- EU, 2020. *Eurostat*. [Online]
Available at: <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tps00001/default/table?lang=en> [Använd 09 10 2020].
- FN, 2019. *FN-förbundet, UNA SWEDEN*. [Online]
Available at: <https://fn.se/om-oss/> [Använd 03 09 2020].
- Galte, S. I., 2020. *Ekonomifakta*. [Online]
Available at: <https://www.ekonomifakta.se/fakta/arbetsmarknad/integration/arbetsloshet-utrikesfodda/> [Använd 25 10 2020].
- Hallengren, L., 2020. *välfärd*. [Online]
Available at: <https://www.socialdemokraterna.se/var-politik/a-till-o/valfard> [Använd 27 10 2020].
- Hermanson & Friberg, G. & A., 2000. *Begreppet invandrare - användning i myndigheters verksamhet*, Stockholm: Regeringskansliet, ds 2000:43.
- Hermansson, J., 1984. *Kommunism på svenska? SKP/VPK:s idéutveckling efter Komintern*. Uppsala: Uppsalas universitet.
- Hojem, P., 2010. Den svenska kommuners behov av invandring - En studie om demografiska utmaning och invandringens möjligheter. *FORES Policy Paper 2010:2*.

Huddleston, T., 2015. *Integration policies: Who benefits? av MIPEX*. [Online] Available at: <https://www.mipex.eu/sites/default/files/downloads/files/mipex-2015-book-a5.pdf?> [Använd 20-12-2020].

Joonas, P. A., 2020. *Flykting- och anhöriginvandrares väg till arbete*, Stockholm: SNS Förlag.

<https://sns.se/cdn.triggerfish.cloud/uploads/2020/04/flykting-och-anhoriginvandrares-vg-till-arbete.pdf> [Använd 20 12 2020]

Katharina Natter, M. C. & H. d. H., 2020. Political party ideology and immigration policy reform: an empirical enquiry. *Political Research Exchange*, 2(1).

Migrationsinfo, 2020. *migrationsinfo, flyktingar i världen*. [Online] Available at: <https://www.migrationsinfo.se/migration/varlden/flyktingar-i-varlden/> [Använd 22 12 2020].

Migrationsverket, 2019. *Sveriges flyktingkvot*. [Online] Available at: <https://www.migrationsverket.se/download/18.4cb46070161462db1132033/1557926648591/Sveriges%20flyktingkvot%202019.pdf> [Använd 22 12 2020].

Migrationsverket, 2020. *Migrationsverket Historik*. [Online] Available at: <https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Migration-tillSverige/Historik.html> [Använd 23 12 2020].

Migrationsverket, 2020. *Olika skäl för uppehållstillstånd*. [Online] Available at: <https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Migration-till-Sverige/Olikaskal-for-uppehallstillstand.html> [Använd 17 12 2020].

MIPEX, 2019. *Migration Integration Policy Index*. [Online] Available at: <https://www.mipex.eu/sweden> [Använd 15 12 2020].

Mipex, 2020. *Measuring POLICIES TO INTEGRATE MIGRANTS across five continents*. [Online] Available at: <https://mipex.eu/> [Använd 22 12 2020].

Moderaterna i Kalmar, 2020. *Om oss*. [Online] Available at: <http://moderaternaikalmarlan.se/kontakt/om-oss/> [Använd 19 01 2021].

Moderaterna, 2020, *frihet och ansvar. Ett förslag till moderat idéprogram för 2020*. [Online] Available at: https://moderaterna.se/sites/default/files/page_attachments/2020-11/Ett%20fo%CC%88rslag%20till%20moderat%20ide%CC%81program%20fo%CC%88r%202020-talet_1.pdf [Använd 19 01 2021].

Nya Moderaterna, 2011. *Moderaternas idéprogram, ansvar för hela Sverige. Inledning*. [Online] Available at: https://moderaterna.se/sites/default/files/page_attachments/2017-06/ideprogram_-_ansvar_for_hela_sverige_2013_1.pdf [Använd 19 01 2021].

NE, u.d. *Nationalencyklopedin, Konservatism*. [Online] Available at: <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/konservatism> [Använd 19 10 2020].

NE, u.d. *Nationalencyklopedin, Socialism*. [Online]

Available at: <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/socialism> [Använd 27 10 2020].

NE, u.d. *Nationalencyklopedin, Integration*. [Online]

Available at: <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/integration> [Använd 16 12 2020].

Nya Moderaterna, 2013. "*Moderaternas handlingsprogram ett modernt arbete parti för hela Sverige*". [Online]

Available at: https://moderaterna.se/sites/default/files/page_attachments/2017-02/handlingsprogram_ett_modernt_arbete_parti_for_hela_sverige_2013_2.pdf [Använd 05 02 2020].

Nya Moderaterna, 2017. *Stärkt integration i ett öppet Sverige - Arbetsgruppens rapport till partistyrelsen*. [Online]

Available at: https://moderaterna.se/sites/default/files/page_attachments/201708/starkt_integrations_i_ett_oppet_sverige_0.pdf [Använd 12 4 2020].

Nya Moderaterna, 2018. *Valmanifest 2018, Nu tar vi tag i Sverige*. [Online]

Available at: https://moderaterna.se/sites/default/files/page_attachments/2018-08/Valmanifest%20H%C3%96G%20180820.pdf [Använd 19 03 2020].

Nilsson, Torbjörn, 2010. *Partiernas historia: Moderaterna*, av populär historia [Online] Available at: <https://populärhistoria.se/politik/partiernas-historia-moderaterna> [Använd 19 01 2021].

Persson & Blomberg, G. L., 1997/98:16. Sverige, framtiden och mångfalden från. *Regeringens proposition*, p. 15.

Petter, H., 2010. "Svenska kommuners behov av invandring - En studie om demografiska utmaning och invandringens möjligheter". *FORES Policy Paper 2020:2*.

Regeringens skrivelse, 2001. *Integrationspolitik för 2000-talet*. [Online]

Available at: <https://data.riksdagen.se/fil/1AEEFCAD-FEAD-4C2E-9757-8478AA8B1345> [Använd 22 11 2019].

Riksdagen, 2010. *Lag (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare*. [Online]

Available at: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag2010197-om-etableringsinsatser-for-vissa_sfs-2010-197 [Använd 1 11 2020].

Riksdagen, 2017. *Arbetsmarknadsdepartement*. [Online]

Available at: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svenskforfattningssamling/forordning-2017820-om-etableringsinsatser-for_sfs-2017-820 [Använd 2020].

Roberts & Sutch, P. & P., 2007. *POLITISKT TÄNKANDE - en introduktion*. 1:6 red. Malmö AB: Studentlitteratur.

Ruist, J., 2018. *Tid för integration – en ESO-rapport om flyktingars bakgrund och arbetsmarknadsetablering*, Stockholm: Regeringskansliet Finansdepartementet.

SCB, 2016. *Statistiska Centralbyrån*. [Online]

Available at: <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/befolkning/befolkningensammansattning/befolkningsstatistik/pong/statistiknyhet/asylsokande-grund-for-bosattning-utlandskbakgrund-medborgarskapsbyten-adoptioner-hushallsstatistik-och-medellivslangd> [Använd 05 09 2020].

SCB, 2019. *Genomsnittlig arbetstid densamma för flyktingar som för inrikes födda*. [Online]

Available at: <https://www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/2019/genomsnittlig-arbetstid-densamma-for-flyktingar-som-for-inrikes-fodda/> [Använd 16 12 2020].

SCB, 2020. *Statistiska Centralbyrån*. [Online]

Available at: <https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/manniskorna-i-sverige/invandring-tillsverige/> [Använd 03 09 2020].

SCB, 2020. *Statistiska Centralbyrån*. [Online]

Available at: <https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/manniskorna-i-sverige/sverigesbefolkning/> [Använd 17 09 2020].

Schermer, I. G., 2020. *Ekonomifakta*. [Online]

Available at: <https://www.ekonomifakta.se/Fakta/Arbetsmarknad/Integration/Sysselsättningsgrad--internationellt/> [Använd 20 12 2020].

Socialdemokraterna, 2020. *Vårt parti*. [Online]

Available at: <https://www.socialdemokraterna.se/vart-parti/internationellt/en-jamlik-varld-ar-mojlig> [Använd 22 10 2020].

Socialdemokraterna, 2020. *Den demokratiska Socialismen*. [Online]

Available at: <https://www.socialdemokraterna.se/vart-parti/om-partiet/ideologi/> [Använd 25 10 2020].

Socialdemokraterna, 2019. *Vår historia*. [Online]

Available at: <https://www.socialdemokraterna.se/vart-parti/om-partiet> [Använd 25 10 2020].

Socialdemokraterna, 2019. *Januariavtalet. Utkast till sakpolitisk överenskommelse mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna. Punkt 40* [Online]

Available at:

<https://www.socialdemokraterna.se/download/18.1f5c787116e356cdd25a4c/1573213453963/Januariavtalet.pdf> (Använd 19 01 2021)

Socialdemokraterna, 2013. *ETT PROGRAM FÖR FÖRÄNDRING*. [Online] Available at:

https://www.socialdemokraterna.se/download/18.12ce554f16be946d04640b87/1568881590520/ett-program-for-forandring_2013.pdf [Använd 20 02 2020].

Socialdemokraterna, 2017. *Trygghet i en ny tidkongress. Politiska riktlinjer*. [Online] Available at: <https://www.socialdemokraterna.se/download/18.12ce554f16be946d04640bac/1568881590534/trygghet-i-en-ny-tid---politiska-riktlinjer.pdf> [Använd 25 03 2020].

Socialdemokraterna, 2018. *Valmanifest, Det största trygghetsprogrammet i modern tid- Ett starkare samhälle, ett tryggare Sverige*. [Online] Available at: <https://www.socialdemokraterna.se/download/18.12ce554f16be946d04641321/1568881590668/valmanifest-2018.pdf> [Använd 17 03 2020].

SO-rummet, 2020. *Sveriges befolkning, migration och integration*. [Online] Available at: <https://www.so-rummet.se/kategorier/samhallskunskap/individens-och-gruppensidentitet-och-relationer/sveriges-befolkning-migration-och-integration> [Använd 23 12 2020].

Svenskt näringsliv, 2017. *Vassare integration ger 400 miljoner i vinst*. [Online] Available at: https://www.svensktnaringsliv.se/sakomraden/arbetsmarknadspolitik/vassare-integration-ger-400-miljoner-i-vinst_1115376.html [Använd 19 12 2020].

Therborn, G., 1976. *Frankfurtskolan*, Göteborg: Revopress AB. <https://www.marxistarkiv.se/klassiker/therborn/frankfurtskolan.pdf> [Använd 22 12 2020]

Utbildningsdepartementet, 2018. *Språket är nyckeln till etablering*. [Online] Available at: <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2018/08/spraket-ar-nyckeln-till-etablering--nu-utredet-regeringen-sfi/> [Använd 22 12 2020].

Wesberg, J., 2008. *EU:s drivkrafter: en introduktion till teorier om europeisk integration*. 2 red. Stockholm: SNS.

Wiesbrock, 2013. *Den svenska integrationspolitiken*: [Online] Available at: https://timbro.se/app/uploads/2013/04/den_svenska_integrationspolitiken_4_1.pdf [Använd 20 02 2020].